

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 304.060.
Банку Чеських Лейон.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . 15.00 „
Піврічно . . . 30.00 „
Річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Національні війська ввійшли до Теруелю. панічний відворот.

Головна квартира еспанської національної армії повідомляє, що вчора в годині 16. передові частини національних військ увійшли до Теруелю та опанували місто. Відсіч получила ся зі залогою Теруелю через долину Турін;

рівночасно ліве крило нац. військ посунулося до осередка міста.

Національні літаки ствердили, що червона армія відступає в паніці. На шляхах, що ведуть із Теруелю, повно втікачів.

Галицька Каса Ощадності у Львові

ОСНОВАНА В 1843 Р.

ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ З ГАРАНТІЄЮ ДЕРЖАВИ

Рахунки чекові. — Біжучі рахунки. — Дисконт римес. — Позички векселеві і гіпотечні. — Купно продаж і льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.

Під якими умовами Японія замириться з Китаєм?

Як подають з міродатного джерела, японський уряд запропонував через німецького амбасадора в Китаю замирення на таких умовах:

1) Японія дістане частину доходів із китайських мит і залізниць;
2) Китай приступить до протикомуністичного пакту;

3) Японські залоги залишаться в Китаю;
4) Смути, які вкаже японський уряд, будуть злемілітаризовані;
5) Внутрішня Монголія дістане незалежний уряд;
6) Китай заплатить репарації.

—o—

Вже відкрито

у Львові, при пл. Галицькій ч. 2.

фабричної деталічної крамниці

Фабрики виробів трикотевих і дрібнотканих

L. PLIHAL i S-ka, ŁÓDŹ

Наш склад буде засоблений в небувалий вибір всілякого трикотарського білля для пань, панів і дітей, як також в пончохи, скарпінки, пуловери, светри.

Ціни стисло фабричні!

Наші філії є вже в Лодзі, Варшаві, Катовицях і Вильні.

Пляни нового румунського уряду.

Прем'єр Гога виголосив перед мікрофоном промову, в якій заявив, що новий уряд введе в життя свою програму через законодавство та через безпосередні розпорядки. Він не буде виступати проти меншин, що духом і діями зрослися з румунською державою; уряд трактуватиме справедливо.

Прем. Гога змагатиме до зближення цін фабричних і рільних продуктів. Картелі та трести будуть мусіти обнизити ціни. В першу чергу подешевіє сіль, цукор, тютюн та залізничні білети III. класу.

Опозиції признає прем. Гога право критики, але лише, якщо вона стоятиме на національній платформі.

Опівночі виголосив король Карло через радіо промову до народу.

СТАНОВИЩЕ УРЯДУ ГОГИ ДО ЖИДІВ.

Прем. Гога заявив у інтерв'ю представників щоденника „Лівинг Стандард“, що його уряд не є антисемітський, але він тішений освободити румунський промисл і торгівлю від жи-

дівського монополю, що відсунув від тих ділянок румунів. На 18.000.000 населення має Румунія 1.500.000 жидів, які опанували майже весь румунський важкий промисл, зокрема продукцію заліза, нафти й вугілля, крім того велику частину вільних професій. Уряд змагатиме до того, щоб у всіх тих ділянках заступити жидів румунами. До того уже уряд тих самих засобів, що фашистські держави, з якими зрештою Румунія не буде мати нічого спільного.

Погодоска, що уряд звільнить усіх державних чиновників жидів неправдива: в румунській державній адміністрації зовсім нема жидів. Жидівським журналістам відібрали залізничні карти вільної їзди.

Югославський міністр внутрішніх справ видав постанови, що мають на меті не допустити до Югославії жидівських утікачів з Румунії.

Дуже милою несподіванкою на Ялинку

буде для Ваших діточок
ПРЕМІЯНА ВКЛАДНОВА КНИЖЕЧКА
найстаршого українського

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська 20. ТЕЛ. 280-50.

Маючи цю книжечку — крім звичайних відсотків — можуть одержати Ваші діточки ще й нагороду за о-щадність в сумі 25 до 100 зол.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові,

вул. Третього Мая 15.

приймає вклади ощадності і як централь кредитова для українських кооператив усіх видів дає кредити на піднесення господарства і промислу

Народний Зїзд.

Львів, 1. січня 1938.

Передісторію УНДО передаємо лише телеграфічним стилем у найзагальніших рисах, бо вона сягає до самих початків українського національного відродження в Галичині та нероздільно зв'язана з історією української політичної думки XIX ст. „Весна народів“ і на українському терені прокинула з зимового сну нарід, що від часів упадку Галицько-Волинської Держави 1340. р. докотився в часі прилучення Галичини до Австрії 1772. р. до стану закріпощеної, матеріально виексплоатованої, безіменної маси, з засміченою рідною мовою, що нею нехтувала мікроскопічна інтелігентська верхівка. Тісний зв'язок відродження політичної думки з відродженням української літератури, мартирології піонерів того відродження в Галичині та їхніх несміливих спроб, вплив Кирило-Методіївського Братства та пламенного Шевченкового слова, вміщування російського чинника до процесу кристалізації української національно-політичної думки в Галичині та поділ народу на народоверхівку і москвофільський табір, вплив наддніпрянських діячів на галицьке громадянство (Драгоманів-Грушевський), початки політичної організації галицького громадянства по західно-європейському партійному зразку — все воно попередило повстання Української Національно-Демократичної Партії 26. грудня 1899. року. Перший період історії цієї партії охоплює рр. 1899—1918, другий — 1918—23, третій — 1923—25, четвертий триває досі. Факт двократної зміни назви — у 1919. році на партію „трудову“ й у 1925. на Українське Національно-Демократичне Об'єднання — може мати лише остільки значіння, оскільки з тими змінами входили до партії ті члени, що вносили з собою деякий фермент, важкий для дальшої партійної історії.

Пригадування відносин, в яких трудова партія переживала в рр. 1923—25 важке потрясіння, розпавшись по-правді на три групи, та в яких 11. липня 1925. року прийшло їх об'єднання — булоб зайвою річчю тому, що це назагає речі загально відомі. Хіба тільки з погляду хронології подій пригадаємо, що після того першого Народного Зїзду, — бо так зоветься партійний конгрес УНДО, — другий Народний Зїзд відбувся 19. і 20. листопада 1926., третій Народний Зїзд у днях 24. і 25. грудня 1928, четвертий 25. і 26. березня 1932. Пятний з черги Народний Зїзд УНДО відбудеться 4 і 5. січня 1938

Перший Народний З'їзд мав характер формальний і маніфестаційний: на ньому прийняли загальні політичні тези і політичну платформу, на якій об'єдналися т. зв. Незалежна Група Трудової Партії, Група "Діла" й Українська Партія Національної Роботи "Заграва". На другому з черги Народньому З'їзді прийнято програму партії й організаційний статут. На третьому Народньому З'їзді партія загострила своє відношення до СССР та його національної політики в Східній Україні, сконсолідувавшись після програми двох протилежних крайніх крил, які врештоту не захопили більшого гурту членів: якийсь пок. д-ра В. Бачинського та групи "Ради". Черговий Народний З'їзд стояв під знаком опоніції групи Д. Палиєва з однієї сторони і т. зв. радянської групи з другої сторони. Від попереднього Народнього З'їзду партія пережила була таке потрясіння, як "лаїфікація", а вмісці були теж такі політичні події, як спроба порозуміння з урядом (переговори президії УНР з президією ББ), у тому часі демократична кампанія проти партії і внутрі партії прийняла була дуже гострі форми. Народний З'їзд закінчився компромісово супроти групи Д. Палиєва та повною перемогою над радянською течією.

Коли мова про Народний З'їзд, який збереться у Львові за два дні, то в першу чергу прагнемо, що він збереться майже в шість літ після останнього Н. З'їзду, дарма, що статут партії наказує скликати Народний З'їзд що два роки. Коли переступлення того статуту, то терміну попереднім разом (каденція Центрального Комітету тривала тоді майже три і пів року) було подкуди оправдане подіями у 1930 році та бажанням з'ясувати цілу низку політичних справ продовж р. 1931, то тепершнє таке велике опинення мусить викликати застереження і бажання на будуче триматись більш ригористично власного статуту. Нема ніякого сумніву, що первісна постановка про скликування Народнього З'їзду що два роки — була прийнята з погляду доцільності й користи в частині сходни найвищої партійної установи, яка мала змогу інтерв'ювати в різних внутрішніх справах та їх авторитетно вирішувати.

Щодо мерітум справ, то найважливіш події, яким мусить зайнятися незалежний Народний З'їзд це передусім питання: чи доцільно з'ясувати ряди партії шораз більше, стосуючи засаду — не велика кількість членів, лиш якнайбільша однаковість поглядів, — чи може доцільніше зберігати данню засаду концентрації національних сил у партії. Нема сумніву, що і одна і друга теза має за собою поважні аргументи: коли перша можливість надає партії характер більш згуртованого політичного табору, який через те може проявляти в деяких конкретних справах більш рішучості, тоді друга можливість робить з партії репрезентацію не одного тільки гурту зареєстрованих партійних членів, але цілого народу, запевняє партія більшу популярність та зможливість йти країну організацією мас, через керування масовими акціями з участю якнайширшого відрізня різних національних груп і течій. Стоючи на становищі, що найважливішою проблемою сучасного українського життя є перевести консолідацію українського національного табору в якнайширших розмірах, мусимо логічно заступати думку, щоб у партії були заступлені різні течії та різні думки з правом вільно боронити свої погляди та мати вплив на партійну політику.

Друга найважливіша справа, яка тісно з цією першою зв'язана, це вже сама політична позиція партії. Мають не помилятися, коли ви-

сложимо погляд, що на цьому п'ятому Народньому З'їзді УНДО тижнимо весь час — атмосфера "нормалізації". Довкола неї мабуть крутяться буде весь хід нарад. Коли в оцінці української дійсності, задеться, всі погодяться, то в оцінці висновків з отой дійсності напевне делегати будуть поділені. Булоб великим дихом, якщо на остаточне рішення Н. З'їзду мали вплив якінебудь інші мотиви, ніж тільки власна совість і розуміння національного інтересу, від якого не можна відділювати поняття національної честі.

Обов'язуюча виборча ординація і самі вибори, якішня повна невдача "нормалізації", події, які в міжчасі трапились у краю і які виконують щоденно газети і шпальти з українсько-польської дійсності, — все воно поширило дух дефетизму, відштовхнуло маси взагалі від політики, багато людей задукало й багато людей просто залякало. Народний З'їзд, як конгрес найбільшої української політичної партії, не може стояти під впливом того дефетистичного напруги і мусить виказати ту саму сміливість, що й виказував у всіх попередніх разях. Знаємо, що є напр. одніми, які найгостріше нинішню політичну тактику партії критикують та які чітко і славно признаються, що голосувати за зміною тактики — бояться! Признаємося, що самого такого підходу до справи не розуміємо. Хто має переконання та свідомість, що нічого протизаконного не поручає та до ніякої протизаконної дії зміною політичної тактики не спонукає, той не може керуватись почуттями, які не є тією відповідалною громадсько-політичним дією, тим більше, що й морально-но такі "паничі" настої — неповажні, оперті на незнанні нинішнього польського терену та підходу польських чинників до партії і її внутрішніх справ.

ВЛАСНОГО
ВИБОВУ**КОВДРИ — МАТЕРАЦИ — ПОДУШКИ**

готові і на замовлення

простиража — пошевк — білія — полотно — ручники — обрус — коци — халпи — фіранки и поручае

А. Петрушевський

Львів, Галицька 20.

(давніше Коральницька)

Док П. Т. Духовних і Учителів на місячні сплати.

—10

Шинків залувно

Швайцарія і Ліга Націй.

(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Женева, 27. грудня 1937.

З нагоди виступлення Італії з Ліги Націй висловлено на цьому місці здогади, що малі держави не дадуть зробити женецької установи апаратом московської політики. Здогад цей справді тепер Швайцарія своїм рішучим виступом у справі зменшеної Ліги Націй, який викликав велике враження в цілій Європі.

Негайно по офіційним виступленням Італії в Л. Н. подав циріський посол радикальної партії Гут до Федеральної Ради інтерпеляцію, підтриману також іншими партіями, дотично міжнародного становища Швайцарії у зв'язку з політичним кроком Італії. У відповідь на цей запит сказав п. Мотта іменем уряду докладну декларацію про становище Швайцарії супроти Л. Н. В ній сказав він між іншим таке: Швайцарія не є тої думки, що виступлення Італії з Л. Н. не змінило дійсного становища цієї останньої. Вона сподівалася, що італійський суверенітет над Етіопією буде в тій чи іншій формі визнаний у Женеві та що Італія вернеться до активного співробітництва в Л. Н. Це не сталося. Л. Н. у 1937. р. не відповідала поняттю Швайцарії про неї в 1920. р. З погляду мілітарного швайцарська нейтральність зобов'язана. Участь у Л. Н. давала нові гарантії безпеки, до того ж Женеву призначили осідком Л. Н. Нейтральність Швайцарії стверджено арт. 435. версальської умови та льондонської декларацією з 13. лютого 1920 р. Але виступ з Л. Н. другої великодержавної сусідки Швайцарії ставить на денний порядок важливу проблему.

По думці Федеральної Ради Конфедерація повинна негайно заявити, що її нейтральність не лише мусить бути відмінна від інших, а й відповідати ніяким віковим традиціям, історії та географічному становищу країни. Вже 10. жовтня 1935. р. Швайцарія заявила, що вона може підтримувати господарські та фінансові санкції лише остільки, оскільки вони не порушують її нейтральності. А в справі заборони довозити зброю Швайцарія керувалась дотично гаскою конвенцією, що озадає права й обов'язки нейтральних держав. Для 1. серпня ц. р. президент Конфедерації проголосив урочисте звання й відержувати нейтральність навіть у від-

ношенні до самої Л. Н., разом з тим Федеральна Рада просила країну дати час на докладні сформулювання нового становища держави.

Але ніщо не повинен вимагати від Швайцарії, щоб вона покинула Л. Н., яка мала намір адіювати ідею миру при допомозі права. Вона має символічне значіння і відповідає змаганням світу до міжнародного співробітництва. Разом з тим Швайцарія не хоче викликати враження, що вона належить до якоїсь групи великих держав. Вона лишиться нейтральною, щоб бути незалежною. Приналежність до Л. Н. цій нейтральності не загрожує. В її тепершнім стані Л. Н. не може думати про те, щоб пристосувати до когось господарські санкції. Арт. 16. Л. Н. тепер спаралізовано. Коли вона хоче зробитись уні. версальною, вона повинна знайти мужність зрестися засобами матеріального примусу і бути лиш великим і добродійним організмом мирного співробітництва. Женева в ніякім разі не могла зобов'язати осідком якоїсь коаліції. Федеральна Рада не має ані на хвилину сумніву щодо того, що великі держави, Англія та Франція, підтримали рішуче іншими державами, Голландією, Бельгією, скандинавськими державами, Австрією та багатьма іншими, дбатимуть про те, щоб Л. Н. не стала апаратом якоїсь ідеології та порушила саму основу свого існування.

Ці висновки речника швайцарського уряду не лише знайшли повну підтримку Національної Ради, а стрінули теж дуже прихильне відношення в політичних колах Європи, альних від московських впливів; передусім у Берліні і Римі. Негайно по цій декларації п. Мотти відвідав його генеральний секретар Л. Н. Аленос, що уважають початком дипломатичних нарад у напрямі устаткування нового становища Швайцарії супроти Л. Н. згідно з льондонською декларацією.

В "Журналі де Жен." звертають увагу на те, що "Таймс" у шкловитій згоді з висновками п. Мотти уважає, що події ушважених фактично цілу частину пакту Л. Н., яка не буде вже всна застосувати якісь примусові засоби. Національна французька преса, до напівофіційного "Ле Тан" включно, поставилася до швайцарської акції в напрямі скріплення традиційної

нейтральності спокійно і навіть зі зрозумінням. Але в московській пресі Франції не бракує різкої критики на адресу Берліна. Відома женецька кореспондентка „Л'Евр“, „дам“ Табуї, мішає до купи і берлінське призначення для швейцарської тактики і заяву Польщі проти „політики ідеологій“, і почини Голландії поміж державами осьловського порозуміння в напрямі визнання Італійської суверенності над Етіопією. Може навіть слушно, бо політичний виступ Швейцарії є справді початком і частиною того політичного руху, що його викликав в Європі виступ Італії з Л. Н.

Обурення московської преси проти цього рішучого кроку Швейцарії тим більше зрозуміле, що він перегорджує у значній мірі шлях до здійснення деяких московських планів у Женеві. Наявність таких планів араджує кореспондент агенції „Тас“ із Женеві, пишучи, що „когда Л. Н. обурені“ заходами французького уряду в напрямі „культурної згоди між демократичною Францією та фашистською Німеччиною“. Допис кінчиться меланхолійним твердженням, що Франція втрачає зацікавлення Л. Н., схильється до системи двобічних тактів та віддаляється від колективної безпеки. „Подібні заклади робить совітська преса й на адресу Лондону.

Коли до того ж у Москві роблять і гіркі докори Дельбосові, що він у часі своєї подорожі та схід Європи рідко агадував про „вірність Лі-ві Нації“, то можна слушно запитати, який Л. Н. треба присягати. Швейцарія може тепер цілком спокійно залишитися в Л. Н., бо вона вже стала фактично установою для міжнародних нарад у різних політичних справах. Це значить тепер у Берні таксамо добре, як і в Лондоні чи Парижі. І коли в часі січневої сесії Московщина від своїх планів у Женеві не відмовиться, то Літвінову доведеться очевидно переводити їх проти Дельбоса та Ідена при допомозі європейських більшовиків та французьких комуністів. Московську політику в Парижі доведеться переносити і на женецький ґрунт. Такі будуть, здається останні висліди сесії швейцарського парламенту в європейській політиці.

М. Данько.

НА ЯЛІНКУ

тільки

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ

- Жіночі теплі пантофлі** на шкіряні, і ф'ю, підшви . . . . . **2'90**
Мужеські **Мужеські каліоші** з язиком і без, також спец. до гетрів. . . . . **3'50**
З теплою підшвиною зол. 3'90
- Високі чоботи гумові** . . . . . **4'90**
н. 27-30 — 3'90, н. 31-34 — 6'90, н. 35-38 — 7'90, н. 39-41 — 9'90
- Жіночі снігівці реклямові** чорн. і бронз. . . . . **5'50**
- Жіночі сатинові човенця і пантофельки** на франц. і стопи-цевім обцасі . . . . . **6'00**
- Вечірні човенця, гарний ажуровий модель на фр. обцасі** . . . . . **12'90**
- Лещетарські зі шкіри натовщеної „Waterproof“** . . . . . **19'90**
н. 35-40 — 22'90, н. 41-45 — 24'90.
- Мужеські зимові скарпінки** . . . . . **90 сот.**
при закупі 3-ох пар 2'50 зол.
- Зимові скарпінки спортові** . . . . . **1'00**
- Жіночі панчохи** макко з шовку і-з . . . . . **1'90**
при закупі 2-ох пар 3'50 зол.

Del-Ma

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ ФІЛІЯХ.

Холмщину присипає сніг.

РЕПОРТАЖ (1), з циклу: „ГАЛИЧИНА НЕ КІНЧИТЬСЯ В СОКАЛІ!“

Білгород, кінець грудня 1937.

ЛИСТ ДО РЕДАКТОРА.

Маєте повний стіл матеріалу. Газета мов машина пожирала рукописи: актуальні статті, замітки, вістки, цікаві телеграми, фейлетони, дописи і репортажі, а Ви не всіли використати усього; нема місця — годі!

Бо проблеми ростуть мов бурхлива вода у весняних байраках, а життя — таке рйке, багате, стільки має краси, вогню і холоду, нестерти і нових подій.

Ви казали мені: не пишіть багато. Не буду писати багато, та й узагалі — чи буде це писання? Стільки сьогодні сварки за репортаж, стільки пустомельства! Кожний критик думає інакше. Одні кажуть: репортаж це — примха актуальних інновацій, інші говорять: документ темпоріс. Моїх репортажі не мають таких небесних аспірацій, це не фактомонтажі, ці навіть не фотофілми діалогів, це просто фотографії життя, незнамого, далекого, відірваного від загально-української модерної течії, запанутого в куток, замороженого, адеградованого, а проте тріакого мов... проклин у нашій милозвучній мові, невгнугото, замкнутого в собі.

Можливо, що і тут і там заблисне в них те що із фантазії, що де-не-де виплететься в них новий квіточка поезії, але... Алеж поезія — це неможливе у можливому, а життя на північ від Сокальщини й на захід від Буга має стільки неймовірності в сухій, суворій, заскоружлій щоденній і неабиякій дійсності, так гаряче бе там підземельним живчиком струмнина української стихії.

— Гей, торру, віо ферфлуктис коньсі шя... а гекаті!

Не помогло; велика балагула із півкопою жидів і Ваших репортером лежить вже в ро-ві. Елі Нухімпвайг вивернув, хоч сорок років возить пасажирів балагулою. І тут вже почала-ся яка найновіша фото-серія, правдива філь-ма про невідомий край, в якому ще до нині дають заворожіне закляте українське серце.

З ЖИДАМИ, ПОЛШАЯМИ І КОЗАМИ
В ГОТЕЛІ.

Пасажири тої балагули мали пеха. Не дурно-ж „пані аптекажова“, що мала нове футро й добре попідсмолювані вії (нота бене: „спокуслива жінка“) казала, заки ми ще виверну-лись, що у п'ятницю, та ще й перед великим святом, завжди якесь лихо у дорозі може скої-тись. Як у соннику перечитала! Пів футра сні-гом притрусилось, мальовані губоньки так скривились, як до плачу. Жиди счинили рейвах, курн з койців повтікали, борошно розсипалось у сніг, „пан доктор вишнєтєх наук“ погубив каліоші. Я подряпав лише носа на драбинках во-за, але теж, як стій, набрав гумору. Перегріна-ція відразу зачалася по мойому. Дарма, що крі-павий вишнєтєх сів із велитєнської буглі, що її красуня з аптики мов санктуарій везла на колі-нах, залів мій білий шалік; дурниця, що всі мої прасовані комірники з відчуженої від удару скриньки — теж почервоніли! Ґрунт, що був мороз, був гумор і пригода! А „пані аптекажова“ джувала при всіх розжуджудаківних жид-ках „за ридерські спокуй воец тєго бардао тра-гічного видагєтєн“. Я був зворушений.

Вечір застав нас в Ю-ові. Треба було по-чувати. Елі Нухімпвайг завів мене до одиноко-го „готелю“. Йогє власнички три неогані й не-старі жидівки: Сальця, Ципра й Міріам прийня-

ли заблуканого „туриста“ з отвертими руками. Відступили мені на кімнату „сальон“ з мідяною посудиною і п'ятьма шафами (всі на оказійну продаж).

Ліжко мало свіжу постіль і перину.

До моєї диспозиції віддали крім цього три подушки, одначе я за дві подякував, прийнявши лиш одну; тамті дві мали надто специфічний запах, але я сказав, що хочу бути джентельме-ном і не міг би заснути, відаючи, що мої „ча-рєвні господині“ залишилися без мягкой постелі. Груба Сальця зальотно сьмілася визолоче-ними щоками, Ципра накрутила великий ніклевий будильник і завязала голову в циганську циноброву хустку, а темноока Міріам із сенти-ментом співала крізь відхилені двері ліричне танго:

О, муй вимажони,
О, муй витєнськєони,
Ктуж так кохал цен, як я...

Я заснув як герой на крохмалених бетах і приснилося мені райські птахи. Проснувшись, зичєвє, зловив я в п'ятмі блощицю, але навіть не кашельнув. Це теж — мовляли тричі Донцо-вом проклаті драгоманівці — худоба Божа! За-світїв я ліхтарик тай побачив, що впоперек ме-не на перині спали два жидки. Оба хроніли. Під стіною, на тапчані, лежав якийсь дриблас, за-винчений по вуха в шинелю поліцмайстра. Під печею, на мойй валіві, дрімав мужичок. Не важ-ко було догадатися, що це теж запізнєні „готе-леві“ гості.

Спали, хто де міг. Я встав і сів у плаші на край стола. Розгорнув книжку. Потім виїшов на двір. Дорогою йшли люди „на пастерку“.

ТИХО НА ХОЛМЩИНІ — ГАМІРНО В КО-СТЕЛІ.

Тихо на Холмщині, як у великій церкві, хо-ча таке порівняння сьогодні там не має сенсу: церкви розібрані, або перебудовані. Але й бо дійсно тихо на Холмщині, ніч як ясний сон. Містечко спить і світиться костел. Була тут ко-лись також і церква. Продали жидам на дрова. Праворуч — чорна буда синагоги, а на ній якийсь хусєт, чи що? Що, у біса, там лезить по великим даху?

Коза! Йй Богу; по березових гілках вилі-зла. Дини, яка побожна!

Люди йдуть на „пастерку“ і я йду з ними. Для них вже народився Христос, я ще маю два

Служба Божа

СВ. ІОАНА ЗОЛОТОУСТОГО
зі службами різних намірень в прегарнім
перекладі

О. Д.РА ЯРОСЛАВА ЛЕВИЦЬКОГО
Знижена ціна всього 50. сотників, почт.
пересилка 20 сотників

Замовляти: Адмін. „Діла“, Львів, Ринок 10 П.

На близькі Свята найпрактичнішим дарунком є домашній пантофель.
У великій виборі марки „STANDART“ можна їх дешево дістати
в Головному Складі Обуви І. ШЛЯЕР, Львів, Леґіонів 35 Тел. 210-07.

тижні часу, але йду до костела послухати, побачити.

„Колєдка“ гриміла за органом, „дєсєлка“ палила штучними вогниками, змаістрованіи юнкис помисловим „тєхніком“ при помочі старої радієвої батєрії. Молодий „прєбощ“ рубнув вогнисту проповідь про Вєфлєєм і „народовє одродєнє“. З першої лавки усміхалася лєвицєна анаїомє з дороги „пані антєкажовє“. П чоловік, видно, добре вишивє за вігнієм — усє мав ін-каїцєю до дрєвотє.

Трєба було вєртєтєсь. У мому лїжку рєд-гєстєницє жєдєкє жєкє на добрє. Сєнтємєнтєлє-на Мірієм увїйшлє зє свїчєнєком.

— Ви нє спїтє?

Я покєзєв їй однопємїнїкїв нєдбєлїм жє-стєком. Хотїлє скєчїтї до нїх зє шваргєтом, тє я нє дєв.

— Нє мєстє пєшєнїкє, щє чїтєтї?

— Я мєлє цуднї ромєнє, алє пєн лєго нє схєчуть чїтєтї, тєм нїшє прє... жїтїєку, зє-лєблєну в хрїстїєнїнє.

— Цє нєдтє вжє будєвнє історїє — нє-цїкєвє!

Мїрієм нє мєглє зрєвнєтї тєкє бєйдужє-ностї, алє кїнїлє гєловєю і повєлє мєнє нє гєру, до мєлє кїнєтєкї, дє булє зємїє, зєтє кїнїжє нє брєжєвєлє. Цїлє антїкєпєрїє! Крїєвє вієно у стєлї булє видно нєбє. Нє шкєлєну плїту сїпєлє сїєтє нє пєрєнє іє золотїєм зєрїєм. Увєгу зєпїєлє цїкєвє кїнїжкє.

ЗОРІ СВІТЯТЬ НЕЗМІННО — СТАТИСТИКА —
МІНЛИВА, ЯК КАМЕЛЕОН.

Кїнїжкє булє дїєсно цїкєвє. Лєжєлє нє сє-мому спєдї, вєлїкє, з чєрнїєм оклєднїкєм, нє вїкїх вїднїєв пєжєжєнїє вїкєлєгрєфєвєнїє мєкєвєськїє нєпїсє: „Кїєрєвнє Вєдємєстї Бєл-гєрєйськєго Окрєутє, Хєлємськє-Вєршєвськє Вєпєр-хїє зє 1893 гєд.“ Отжє — статїстїкє прєвє-слєвнїє нє Бїлгєрєйщїнї в 1893 р. А щє пєнєтє-тє „прєвєслєвнїє“ нє Хєлємщїнї покрїєвєтєсь вїпємї з пєнєтєтїєм „укрєйцєв“ — цїкєвє булє пєрїєвнєтїє цїфрє зпєрєд 44 рєкїє з сєгєднїє-нїєм дєннїєм. Нє мєлє лїє рєкєю бєлїєнє, вїє прїєвєзєлєкє з сєбєю рєзєвїєлєкє дєрє Кєбїєвнїчє і В. Кєсєкєшєкєго і мїєлє щє рєзє мєлєдрєвєтїє до „сєлєєнєу“ щє і вїкєлїєкє у чєрнєкєй Мїрїєм чєргєвє зєлїєвєнєнє. Вєртєлєсь вжє з кїнїж-кєм в „антїкєвєрнє“ і пєрїєвнєтїє.

Бїлгєрєйщїнє — цє нїнї пєтїє з чєргї, щєлє чїсєлєностї укрєйськєго нєсєлєнїє, пє-вїєт Хєлємщїнї (жїєщє вжє рєкєувєтїємє і двє пїдлєкїєськє пєвїєтїє: Бїлє і Вєлєдєвє). Обє укрє-

йськїє статїстїкї цїєх зємєлє, дєр В. Кєбїєвнїчє тє В. Кєсєкєшєкїє, мєлїєкє однєзгїднє (зє урє-дєвнїєм пєрєпїсєкїє 1931 р.) пєдєдєтє чїсєлє прє-вєслєвнїєх (чїтєлє укрєйщїє) у Бїлгєрєйщїнї нє 17,8% (20.913 дєшї) зєгєлє нєсєлєнїє, прї 11% жїтїє.

Дєдєтє тєпєр цїфрє зє цїфрєю нєсєлєнїє пєдїєнєкїєх прєвєслєкїєх пєрєхїє з „Вєдємєстєй“ 1893 р. і дїєтєю зєгєлєнє сємє 28.582. Зє з нє-мїє! Зє 44 рєкїє мїє нє тїлєкїє нє зєнєкєлє і атрє-тїєлє нє тємє пєвїєтєвємє вїдтїєкє зєхїднєго Бєстїєєкє рїєчїєнїє 28.582 (1893 р.) — 20.913 (1937 р.) — 7.669 дєшї!

Нє Хєлємщїнї мїє в пєвнїєм, стрєшнїєм вїдвєрєтїє!

ЩО БУДЕ?

Прєвєдє, зє 1921—1931 рр. прєвєслєвнїє нє Хєлємщїнї і Пїдлєкїєськїє прїєрєслє нє 43%, кєлї рїємє-кєтєлїєкїє лїєшє нє 27%. Хєлємщїнє і Пїдлєкїєськє — цє однєкїє етнїєчє — яє ствєр-дєжє дєр В. Кєбїєвнїчє — укрєйськє зємлє в пєлє-ськїєй дєржєвїє, дє вїдсєтєк укрєйщїєх нє зємє-шїєсь, алє пїдлєкїєсь. Стєлєсь цє гєловнє зє-вєдєкїє пєвєрєтєвїє вїсєлєнїєв пє 1921 р., алє цє нє двє прїєчїнїє до рєдєстїє.

Бє вєрїємєсь нєпр. щє рєзє до зєгєдєнєго бїлгєрєйськєго пєвїєтє. Пєрєд вїєннєю булє в нїєм 18 окрємїєх (укрєйськїєх) пєрєхїєх, тєпєр зєлїєнїєлєсь — вєсьєгє чєтїрє, зєтє кєстєлєв прїєбулє бєгєтє. Прїє тєкємє стєнїє — сємїє гєо-грєфїєчїє чїєнїєкїє (вїдєдєлє вїд чєркєвїє, зїємнє, бєлєтє) вїдрїєвєтє нєрїєд вїд єдїєнєго лєго осєрєдкє і кїєдєтєсь зєбє до бєлїєжєго чужєго, зєбє у тємїєх пєжїєтїє стєгєнїє.

А чєйєкє бїєлїєстїє укрєйськїєх сїє тєго пєвїєтє цє — острєвнїє нєд зєбєрїєжжєм Гєлїєчїєнїє. Нє вїєтє вїрїє, щє вїд нїєх чєсємїє лїєшє 2 км. (!) до гєлїєчїєкєй зємлїє.

Історїє покєлєлє з цїємє пєлєсїє тєкїє стєвпїє, вїєкїєх нє вїднєю, а вєнїє ієстїєують. „Тєчєшїє“ — булє — пє гєрїєку зє кєрдєн хєдїлє, тєпєр нє чєрємєрєк до Чєсєпєвє ієдєтєсь, а тємїє до Тєрїє-гєрєдє, алє кєнтєктїє мєлє, дєжє мєлє.

Хтє вїєнє?

Гєдїє пєрєрєхєувєтїє вєсїє прїєчїєнїє, зрєштєю кїтїє кєлєдє вєжїєшє пїтєннїє: Щє булє?

Будє зєлє, тєщє сїлїєнїєшїє брєтє нє змєжє іє нєдєлє зє 20 рєкїєх пєрєлєзтїє пє 2 км. вїд сєбєїє мїєсєчєстїє нє пїєвїєчїє: в гєстїє, кєпєувєтїє зємлєю, свїєнїє, чїє зє рємєслєм, усє однє!

Тїємєчєсєм зєрїє, жє зєвжїєдє нєзємїєно свїєтїєть лєсєлє крїєз хмєрїє і бїлїєй сїєтїє прїєсїєтєє двїє сєстєрїє: Хєлємщїнє і Гєлїєчїєнїє.

Рємєн Гєчїєнїєвнїчє.

їєїє прїєдєнєлєсь щє рєзєумїєннє „укрєйщїє“, „пє-гєлїєрїєщїє“, „шїєрєго“ — вєсїєх їєх „стєвпїє пїд стїєнку“ крєвєжєднїє Пєтєрєнє, Лєвїєсїє тє ієнїє. Алє чєсїє мїєлєлє, „вєрєсїє“ стєвпїєлє вєсє мєдрїєшїє, зєнїє пєчїєнєлєлє трїємєтїє сєбє нєзєвєрх цїєком тєчєлєннєю; нє дєсїєтє, лєго булє зєвєрєштєувєтїє, трєбє булє дєвєстїє, щє цє сїєрєвдїє вєрєгє; зрє-тємїєлє, нєвїєрєшїє дєкєз — цє прїєзїєннїє сє-кєго „вєрєгє“, алє нє вєсїє хєчуть вїдрєзєу прїє-зїєвєтїєсь, а крїєм тєго СССР пєчїєнєлєлє дємєгє-тїєсь сєбє мїєсїє прєтїє єврєпєйськєго сєнїєтїє; сєвїєтськїє дїєпєлємєтїє, прєвєдє дєжє щє нєчїє-лєннїє, пєчїєнєлєлє зємєпєлєтїє сєбє фрєкїє; трєбє булє єкєзєтїєєтїє, сєвєрїєднє ЧЄ КЄ зємїєнїєтїє нє щєсь пєдїєбнє до Єврєпїє — отжє зїєнїєєнє нєзєвє-лєзїєлєчїєно дєлє вєсїєх сєєєзїєнїєх рєспєблїєк — дєржєннїє пєлїєтїєчїєє упрєвлєннїє), пїдпєрєдкє-

зєнє прєкєурєтєрїє, пєзбєвєдєнє прєвє судєвнєй кє-дєрїє, в єднє слєвє нїєїє зїєчєвнїєсїєчїє єврє-пєйськє жєндєрмєрїє.

Нє чєлїє цїєїє жєндєрмєрїє пєстєвєлєнє Рє-дєлєфє Мєєнїєкїєськїєго, лєдїєнєу зє шїєкєтєськєй пєлє, рєдїєнїє, дєбєрє освїєчєнє, тїєпєвєго єстєтє. Вїє кєхєлєсь в прєфєзєлїєтїєзміє, в їтєлїєйськїєх вїршєх XVI вїєкє, цїєлїєм днєм вїєлєжєувєлєсь пє кїєпєкєх (вїє мєлє яєкєсь хвєрєбєу крєбєтє, щє зрє-бїєлє лєго нєлїєспєрєлїєжєвєннїє) з їєкєлє стє-стєрєвїєннєю кїєнїєжєю, чїє слєхєувєчїє стєрєвїєннїєх мєлєодїє.

І кєлї Дєржїєнїєськїє фєнєтїєчїєно кєрєв нє гєрдє тїєсїєчїє лєудєй, тє Мєєнїєкїєськїє рєбїєв цє цїєком бєйдєжє. А пєзє вїєлїєськє єврєпєйськєй жєндєрмєрїє зїєст зєлїєшєлєсь пєпєрєднїє — вєлє-дє ОДПУ булє вєлїєчєзїє, бєз єгєлєдє нє обмє-жєннїє зєкєнєу. А крїєм тєго зє вїєхєдєм СССР до Єврєпїє, нєпємїєтнє прєтєгєувєлєсь і тудї пєзурїє ОДПУ.

Щє зє пєршїєх рєкїєх пє жєвтнєвїєїє рєвє-лєцїєїє однїє з нєвїєннїєх бїєлєшєвїєчїєкїєх дєстєй-тїєкїєх, Яєкїє Свєрєдєлєв, нє мїє нє зєвєрнєтїє утєгє нє мєлєдєу лєдїєнєу, щє зєвжїєдє булє прїє нїємєу іє вїєчїєувєлєлє нє рєзєпєрєдїєнїє, нєгєлєдєчїє нє спїєлєєнє пїдлїєєнєу рєбєтєу зє чєсїєв єлєрєтєу. Цє булє Гєршє Єгєдє, вїєкїє вєлїє зєлїєшєлєсь сєбє Гєн-рїєх Яєгєдє. Пєдєбєлєсь тєжєкє Яєгєдє і пїдєстєрєкє-вєтїє сєстєрїє Свєрєдєлєвє, одрєжїєлєсь зє нєю і лїєстєв дєбєрєу пєсєдєу в прєзїєдїє ЧЄ КЄ.

З вєлєстїєєннєю лємєу прєкїєтїєчїєєннєю Яєгєдє влє-жєлє зє крєщє прєлїєувєтїє в гєсєпєдєрєськїєй чє-стїєнїє ЧЄ КЄ, а пєтїєм ОДПУ, зємїєлє зєвєрнєтїє нє сєбє утєгєу і згєдєм олїєнїєєсь нє пєсєдєїє пєршєго зєстєпїєннїє Мєєнїєкїєськєго, обїєгнєвнїє тєкїєх лєго спїєрєбїєтїєжїєв, жє Мєєсїєрїє, Рєдєєнє-Вєлїєшїєкїєй Фрїєпєвськїєй, Кєтєєн, Кїєшєєлєєсєн тє вїєшїє.

Зрєлєумїєлє прєкїєтїєчїєннїє Яєгєдє, щє вєсїє нїє гєкєтємїєлє пєлєзлєхєх ЛПУ мєлє кєрїєсїє, і прєтє мєжєлє мєтїє кєрїєстїє з цїєго чїєслєєнєго лєудськєго мєтєлєїєтєу, щє лєго мєлїєкє щєлїє зєвєрєштєувєчїє ЛПУ.

Отжє тїєсїєчїє і тїєсїєчїє зєвєрєштєувєннїєх пєрє-кїєдєлєсь нє пїєвїєчїє, нє лїєсєрєзєрєбїєнїє, нє кєпєкїєкє кєнєлєїє, прєкєлєдєннїє зєлїєннїєх. Вїєлєєнє зєкєнє, щє і вєсїє крїємїєлєлєлєїє лєдїєчїєїє мєстїє вїєдлєувєтїє сєбїє рєчїєннїє зєсуджєннїє нє пє вїєннїєчїє, а пє

НА СВЯТА найбільший вибір
колядок і щедрівок
на грамофонових кружках

у фірмі: **„Е-СОМР“**

Львів, ул. Сикстуська 29. Тел. 203—30.

Замовлення з провінції полагодикуємо негайно.

„Гострий, надійний меч революції“.

Так гордо звуть в країні Свєтїєвє засєкєнєу 20 рєкїєх тємєу Вєсєрєсїєськєу Нєдєлєчїєннєю Кємїє-сїєю бєрєтїєбїє з кєнтрєвєлєцїєєннєю, сєбєтєжєм тє зєпєкєувєлїєєннєю.

Мїє ієнїєшїє вєнєкїєд цїєїє нєзєлєнє нєлєжєнє „кєнтрєвєлєцїєєннєю“ Тїєчїєєсєвємєу Урєдєвїє, вїєкїє тєжє зєсїєчєувєє тєкєу кємїєсїєю, дєсїєтє нє вїєтїєннєю.

Оргєн цєїє, вїєсїє чєсє вєдїєшєзєчїєсь нєзїємнїє щєдє сїєго зїємєгєу, нєзєвєрх пєрєжїєєлєє дє-жїє зїємнїє. Мїєнїєлєсь нєзєлєнє, мїєнїєлєсь прєвїєднїєкїє, мїєнїєлєсь нєпрєєлє прєвїє.

Пєршїє пєрїєд лїєлєєвєстїє цїєго оргєнєу — 6 рєкїєх — зрєбїєлє лєго гєлєсєннїє дєсїєлїєно нє зєвєсїє сїєт пїєлє жєлєдїєнїє лїєкєєнєю нєзєлєю ЧЄ КЄ („Чєрєвїєчїєєннєю Кємїєсїєю“) нє чєлїє лєго пєстєвїєлєєннє Дєржїєнїєськєго, щєлє „зєлїєнїє Фєлїєкє“, цїє лєдїєнєу „зє сєрєєм тїєгрє, з єчєлїєм єлєєкє“. Фєнєтїєчїє, дє кїєстєк вїє пєрєз усє стєвпїє бєрєтїєбїє, зєрєтїєбїє нє сємєртїє, з нєзєлїєєннїєм єлє-рєтєу: з пєршїє пєлєєннїє лєго жїтїє пєрємє-гєлєє цїєрєтє. з дрєгїєй вїє з сєлїєм єлєєчїєєкєм.

з сєлїєм їєдєєм пєрємїєгє єлєрєтє, от тєпєр вїє мєлє зїємєгє пєрєвєстїє в жїтїє вєсьє сєвєю пємєстєу, вїє-пєлєкєм пє вїєзїєннїєх тє зєсєлєннїє нєлє прєдєстє-внїєєннїє єлєрєтєу.

Нєвїєкїєшїє спєсїє бєрєтїєбїє з вєрєгєм — цє лєго жїєнїєтїє фїєзїєчїєно; бєзпєчїєшїє зїєнїєтїєтїє дєсїєтє цїєком нєпрїєчїєтїєх до цїєго вєрєжєго фрєнтєу лєудєй нїєжє жєсь пєрєлєстїєтїє вєрєгєкє; вєрєгє жє кєжїєшїє, хтє нє пєхєдїєтїє з лєвє прє-лєтєрїєєтєу. Тєкїє бєдїє нєскєлєднїє прєвїєлє, вїєкїєм кєрїєувєлєсь Дєржїєнїєськїєй з сєлїєм пїдлєєлєннїє-мїє. Жєлїєннїє рєзєсїєдєлє рєбєтїє булє нє трєбє. Гєлєсїєннїє дєкєз — цє пєхєдєжєннїє. І прєвїє-кєлєгїє ЧЄ КЄ булє тїєлєкїє пєрєгєлєувєтїє дє-жєзїє рєєсїєстїє зєвєрєштєувєннїєх, прїєлїєсїєувєчїє з бєкє кєжїєго прїєзїєннїє мєлїєкє п 100 вїєдсєтєкєх: „рєзєстїєєтїє“.

Пїєєлїєєннїє ЧЄ КЄ зрєвєу пєшїєрїєлєсь нє Укрєйну, і Вєсєукрєйськє, і гєбєрнїєєлєєлєїє, мїєськїє, пєвїєтєвїє трєнєспєртнїє ЧЄ КЄ єкєлїєдїє іє сєвєєю нєрєжєю, дєсїєлїєно зєпєлєчїєсь в єрєкїє. До зє-гєлєєннїє рєсїєїєськєго пєлєєчїєєннїє зєлєєкє нє Укрє-

них концентраційних таборах, які без жадної контролю були під наглядом органів ДПУ. Це не робилося для добра держави, ні, всі ці роботи ДПУ брали в аренду, дістаючи велику плату від держави. Отже, справді це було вигідно, зовсім частина цієї плати йшла — о, не тільки до самого Ягоди! — він добре знав, коли треба ділитися, з ким треба ділитися і в який спосіб треба ділитися, щоб це не кидалося в очі. А крім того, маючи в своєму розпорядженні цілком дармовий найчисленніший людський матеріал, Ягода міг підносити несподіванки, як рекордове прориття балтійсько-біломорського каналу, рекордові прокладання залізниць, дослісно загачуючи трупами місце цих робіт, під час подвигів морозів, діставати за це подяку і довіря...

Цього було замало. Взяли на облік всіх найголовніших фахівців в СССР; їх заарештували (чи то так трудно знайти привід для цього?), але з ласки ДПУ, яке йшло назустріч установам, де працювали ці фахівці, їх залишали на попередній роботі з тією невеличкою різницею, що вся їхня (за спеціальними умовами) величезна платня йшла в розпорядження ДПУ.

Провокаційно створювали різні „шкідништва“, „контрреволюційні змови“; у відповідний час заарештували „злочинців“. З заарештованими робили те, що було треба... і все було гаразд.

І по смерті Менжинського його посаду зачав Генрих Ягода. І трохи згодом знову змінено запис на вивісці, замість ОДПУ повстав Народний Комісаріат Внутрішніх Справ. Це безумовно звучало поважніше, нагадуючи могутнє міністерство внутрішніх справ за часів царату. Повстали наркомати внутрішніх справ і по союзних республіках, але в такий спосіб, що ці наркоми підлягали тільки наркомові внутрішніх справ СССР. Ягоді, цілком обминаючи ради чародійних комісарів своїх республік. Централізація досягла свого Zenitu. Але коли пригадаємо, що, крім функцій політичної поліції наркомові внутрішніх справ підлягає вся звичайна поліція (міліція) цілого СССР з її кримінальним розшуком, паспортною системою, всі місця ув'язнення, всі комунікаційні шляхи (окрім залізничних, пароплавних та повітряних), вся прикордонна охорона, то можна уявити собі, яка це повнота влади, який справді гострий меч революції тримає в своїх руках нарком внутрішніх справ!

І можна припускати, що честилубство Ягоди цим не обмежувалося. Памятаємо, як під час запровадження рангів в СССР, з'явилася ранга Генерального Комісара, надавана наркомові внутрішніх справ. Всі — звичайні народні комісари, а один поза ними, а може і над ними — Генеральний Комісар! чим не диктатор?!

Але це кинулося в очі і деяким членам політбюро; натакнули на це в Кремлі, і за два дні з'явилася спростування — це друкарська по-

Порцеляну

З УКРАЇНСЬКИМИ ВЗОРАМИ

купуйте по складах Народної Торговлі,
міських кооперативах і у фірмі

„КЕРАМІКА“, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 5.

милка, (якої не помітили коректори ні „Правди“ ні „Известій“), треба не просто Генеральний комісар, а генеральний комісар безпеки!

І може вже тоді дехто непомітно, ніби ліниво принамури очі на Ягоду, трохи довше, ніж звичайно. А тут виявилось несподівано, що не такий вже налітний цей гострий меч революції, немовто зашербився він.

Забили в Ленінграді члена політбюро, особистого приятеля Сталіна, найвпливовішого секретаря ЦК партії Кірова.

Це зробило таке враження на Ягоду, що він не сказавши нікому ні слова полетів до Ленінграду надзвичайним паротягом, створивши цим легенду, ніби то Ягода утік.

Багато річей робиться в таємниці. Але суд своїм присудом установив, що ленінградські чекісти знали про замах на Кірова, який головував у підпіллі. Проте де кінчалася провокація, а де починався злочин, як відрізнити небажало від свідомого наміру, встановити майже неможливо, неж і мусіла бути робота... чекістів, політичної поліції.

І майже тоді вже винесли у деякого в глибині душі присуд на Ягоду, алеж Ягода все ще всі нитки у нього в руках, він через свої

Найкращий дарунок ДЛЯ ВАШОЇ РІДНІ!

ГОМІН РІЗДВЯНИХ ДЗВОНІВ... Різдвяні пісні-коляди із усіх країв... Та куди краще подобаються Вам оці тони святкового настрою, коли Ви будете їх ловити модерним радіоприймачем, який немає нідної хиби давніх апаратів! Новий приймач Філіпса — це просто ідеальний різдвяний дарунок для цілої родини. Він дає найбагатший вибір різдвяних передач із цілого світу, із Америки і з Азії. Довгі роки буде він обслуговувати Вашу рідню доброю музикою.

PHILIPS

„Серія Симфонічна 38“

провокації знає всі злочини, які тільки намічаються, до яких тільки притягається весь небезпечний елемент...

Отже ленінградських чекістів покарано дуже легко, а самого Ягоду навіть не зачіпали.

Ні, така політика небезпечна! На чолі політичної поліції мусить стояти цілком своя людина, на яку цілком може покластися партія і її втілення, генеральний секретар партії! Треба, щоб така людина виходила з робітничої класи, час уже, щоб на цій посаді був не чужинець, а „свій“ росіянин.

І кому бути, як не секретареві тієї самої партії, зв'язуючи в такий спосіб політичну партію з політичною поліцією нерозривним зв'язком, робітничкові з походження, голові комісії партійної контролі, тобто подекуди фахівцеві в справах розслідування, вистежування, „Ніколаю Івановичу Ежову“.

Все це підготовлено тишком-нишком, поза грубесними мурами Кремля, неприступними навіть для свого звичайного члена ЦК партії Ягоди. І цілком послідовно, коли звільнено „ворога вероду“ Рикова з посади наркома зв'язку, то хтож може заісти на такий відповідальний наркомат і зробити там потрібну „чистку“ — як не товариш Ягода?! а на місце Ягоди призначають Ежова. Заступник Ягоди, Фріновський, зараз пішов назустріч Ежову, ну а з іншими не так легко пішло. Отже за півроку довелося заарештувати Ягоду, причім завадло вже підкреслювати, що це зроблено з приводу його фінансових (крив Боже, не політичних!) зловживань.

Довелося змінити майже весь апарат в центрі, майже всю периферію. Довелося унешкід-

ливити таких сатрапів, як комісари державної безпеки І. ранги Агранов, Балицький, Дерibas, Гай та інших, довелося створювати наново апарати республіканські, обласні, краєві...

Але це все доводилося робити в апараті політичної поліції, де від одного до другого тягнеться „традиція“, таємні відомості. Деж гарантія, що і сам Ягода і всі його колишні підвладні скажуть ширшу правду, не затаять найнебезпечнішого?!

Ежов знає, що „ліквідувати“ Ягоду та його найближчих співробітників не можна, бо вони заберуть із собою багато таємниць. Ягода знає, що не можна оговісти всю правду, бо він тоді стане непотрібний і тимсамим його „ліквіду-ють“.

Отже справа тягнеться. Час до часу Ягода і його товариші щось викривають чи то з пам'яті, чи з фантазії... арешти, зізнання, розстріли... І так далі, і так далі...

Отже Наркомвнутрішніх справ по суті тепер бореться з самим собою, чи краще сказати, з попереднім своїм апаратом, багатим у досвід, знання, всякі таємниці, бореться майже наравно...

Чи можна ж називати такий меч гострим, налітним, коли він заржавів не тільки назовні, а і всередині?!

Та все-ж серед дієвих осіб цих таємниць Кремля, серед цих поляків Дзержинського, Менжинського, німців Піллара і Лепіна, жидів Капельсона, Леплевського, латишів Петерса, Реленса, грузинів Гоголдзе, Бакрадзе, серед цього інтернаціоналу ЧЕКА — ОДПУ НКВС не зустрічаємо ми прізвищ на „сико“!

Г. Л.

Якби вибухла війна...

ПОЛІТИЧНА АЗБУКА „ВОЛИНЬ“.

Політичний аналіфізм польського громадянства на північно-західних українських теренах (а здається, і поза ними) такий різкий, що дущий орган провідних політичних чинників „Волинь“ розпочав щось у роді „курсу для аналіфістів“ і на першу „лекцію“ пустив азбуку, хоча для більшої поваги дав їй назву „Кресова політика й оборонність держави“ (ч. 59). Хоча ця лекція призначена для польського громадянства, зокрема для „дресових“ адміністраторів, проте вона цікава й для українців, бо торкається в невеликій мірі українського народу.

Кажучи, що меншини політика на „кресах“ дуже близько стоїть до питання оборонності держави, „Волинь“ на вступі заявляє, що політику треба ґрунтовно простудіювати, оперти на непохитних аргументах, вона повинна бути туга, незалежна від політичних курсів і персональних змін в адміністрації. Виходячи з того, що величезна більшість населення східних теренів Польщі не польського походження й не римокатолицького ісповідання, „Волинь“ робить висновок:

„Це досить поважна обставина, щоб в її висвітлі треба було прийняти, що політика на цих землях не може бути тотожна з політикою держави на центральних і західних теренах з цілковито іншим етнографічним й ісповідним складом. Людя, які мали щодо цього якби сумніви (а яких то людей, на жаль, не бракує в різних ресортах державної праці) треба сказати, що вони думали про відьського команданта, який, готовлячись до переведення акції на багнати, безроздумно теоретично, прийняв би в своїх рішеннях усі ці елементи так само, якби його війська оперували на теренах сучасних густо населених асфальтованих шосе“. Такий командант без сумніву мусів би бути адміністративним. З тої самої причини треба би адміністративувати кожного представника північної влади, який не хоче або не може попитати до відома, факту адміністративного меншини тереном і каже, що нема приводу робити з цього факту якби практичні висновки“.

Шоправда, вперше доводиться нам чути про потребу висвітлити з наших і білоруських етнографічних теренів тих адміністраторів, які не хочуть рахуватися з національним складом цих теренів. Це треба було говорити й робити вже давно. Зрештою ліпше пізно, ніж ніколи. Але...

Але чи не всі 100 відсотків адміністраторів треба було адміністративувати й вислати поза межі „кресів“, особливо — з Польщі, Холмщини й Палашини? І чи одночасно з цими адміністраторами не слід би те саме зробити й з представниками інших ресортів, починаючи від шкільництва й кінчаючи на тихо призначених війтах і бурмістрах?

„Волинь“ висловлює й інші цікаві думки. Отак виводячи 7 засадничих елементів проблеми східних земель, які зводяться до того, що стверджують факт, що між етнографічними Польщею й Росією лежать обширні терени, населені 60 мільйонами українського народу, через які проходить польсько-радянський кордон і на яких відбувається мабуть війна, „Волинь“ у закінчених 3 „елементах“ каже:

Почавши від XVIII століття на цілій земній кулі не має місця ні один факт масового аннігіляції: ніколи — зріст націоналізму швидко розвивається в усіх народах, навіть у тих, що позбавлені якби політичних і культурних традицій та нараховують менше мільона людей“.

А тому... Булоб передумовою нападання, що населення західного господарства Росії чи східного Польщі буде єдиним виїмком щодо можливості масової асимиляції... З погляду оборонності держави має засадничі значіння, чи українське населення в межах рос. держави, буде авангардом польської експансії на Росію чи навпаки — та частина українського народу, що май-

шла в межах Польщі, буде авангардом російської експансії на Польщу?

Виходячи з міркування, що 33-мільйонна Польща не всіля відкинула від своїх кордонів ні 60 мільйонів Німеччини ні 170 мільйонів Росії і що географічно-політичне положення Польщі можна аміняти „антраванням української справи“ в розумінні неприхильного відношення українців до Росії, „Волинь“ каже:

Питання настрою населення, на терені якого йдуть збройні змагання, мало велике значіння навіть у часі наполеонських війн... А що казати тепер, коли що четвертий чи що пятий польський жовнір буде українським резервістом, коли одно відслонення війни може бути орієнтаційним сигналом для ворожого летуна, коли чина армія стає величезним консументом різного матеріалу, що його інтенсивно постачає заплата?

По так поважно амальованій ситуації, в якій може опинитися Польща вразі зудару з Росією, можнаб було сподіватися, що „Волинь“ зробить такі самі поважні висновки. Тимчасом далі читаємо щось подібне до рецепти сімського анахора: „Щоб відомити смерть, треба показати старим, давно вивітленим кісткам“, а саме: виводити український наріз (не значить по той і по цей бік кордону!) в дусі приязни до Польщі. А для цього вжити ось того старого вілля чи не з віталійських часів:

„Людиство руска“ (sic!) мусить стояти в екзальційному контакті з усімним промислом громадянської, самодарної і державної праці й то не на повах попелюшки, а в характері „оранних і ріжних і волинь з польським“. „Кула ріжні“ „млодежи зейскей“, „Кола господній велікх“, „коперация, віліжні палати, а також не в меншій мірі територіяльний самовлад мають тут обмодельну роллю до виконання. Треба пам'ятати й про те, що голлі люди стають маломонтантами. По-справді справа таким способом, що млола людина скінчаючи середню чи вищу школу, тілячи тому, що називає себе укладієм чи білорусом, має зачинену дорогу до всіх державних і громадських посад, не одна з найгірших прибут, яку „польський раці“ стану на кресах“ можна

відлати, бо це є викопуванням безодні між польськістю та славянськими меншинами. Це вода на млин східного сусіда“.

В закінченні „Волинь“ ще обороняє тих українців, яким вдалося набути дещо землі, і каже:

„Польська державність на „кресах“ повинна бути тим, чого в розумінні „русина“ варто в разі потреби боронити й за що варто проливати кров на полі боротьби“.

Ну, а як з цим націоналізмом, що так швидко розвивається скрізь на земній кулі та з якого автор почав свою статтю? Невже „Волинь“ думає, що й найпоганіший націоналізм міг би впасти ріжні „кула“ а те, за що варто проливати кров на полі бою? Що й найменше національно розвинений наріз таку роллю, яку визначає йому автор, може благо сполучити? Що національно-свідомий наріз може обмежитися до матеріального життіння й якогось там кутка в чужих організаціях та покірливо підставляти шию під гарне намісто чужої „культурної експансії“? Чи впажає „Волинь“, що 60-мільйонний „русин“ (аж так нарахував автор!) — така примітивна істота, що за ці шедрі дари (й по той і по цей бік кордону!) мусить виконати й візьме на себе „почесну“ роллю „авангарду“ в експансії на Росію?

Тоя статті свідчить, що й автор і редакція прийшли до розуміння, що доскогнішше трактування меншин, зокрема українців, смертельно небезпечно для польської держави та що вони широ шукають якнайкориснішого виходу з цього положення.

Та трагедія (не лише наша, але й їхня) в тому, що вони ніяк не можуть скинути з очей стронх окулянів з королівських часів, бачучи й досі в українцях не людей, що можуть і хочуть жити повним національним життям, а підлітків, яким можна доувати для забавки ріжні „кула“ та шматки хліба з панського стола чи якийсь там цукорок; не як чинників політичного життя, велику роллю якого вже бачать ясніші очі, а як предмет, етнографічну масу, що можна собі „вивихати“ на вірних савт, на авангарду своїх експансій політичних і культурних: як якусь нижню расу, до низки якої вільно йноді спуститися лише з утілітативних міркувань.

Ми хотіли знайти в згаданій цікавій статті щось поважніше. На жаль, крім азбуки для політичних аналіфістів, не знайшли.

І в цьому безсумнівно асауга „Волинь“.

О. С-ський.

 <p>Машини до писання лозі й укладієм в уряді ісповідання та польське ні червоному.</p>	<p>Найвища якість! ФАБРИЧНИЙ СКЛАД машин до писання, рахування і чиття ЮЛІАН ЛОМАГА Львів, Валова 11. — Тел. 228-70. Найбільший вибір складових частин. Прецізійна направка машин.</p>	<p>Низькі ціни! Машини до писання машини до рахування машини до чиття машини до складання машини до розбирання PFAFF 840</p>
--	--	---

З українського життя у Варшаві.

ВІД ПРОСВІТИ ДО ДЕРЖАВНОСТІ.

Під таким наголовком продовжував Павло Зайцев свої спогади 11. грудня в корпорай „Запорожжя“. Слухачі, як і попереднім разом („Українське студентство Петербурга в 1904—1917 рр.“), мали повну насолоду. Прелегент почав від своєї поїздки на перший Всеукраїнський Національний Конгрес, аналогичний авантюрою з тими масами несподіваних українців, що пливли з усіх московських і наших земель на зїзд, як „делегати“. Були це здебільша виключно делегати сєрия, як окреслив їх і себе вже на зїзді єпископ Дмитрій Канівський: „Ніхто мене сюди не делегував, мене привело сюди моє українське серце“, дякую зараз-же розентузімований масі правдиво апостольське благословення. Початковий дух антимілітаризму серед наших має прелегент повсюдно собі тим, що салдатська за час довгої московської неволі стала для українців символом утиску і тому була зневажлива. З питомою собі барвистістю висловлю представив прелегент далі цілий гумор, але й разом нещастя при будівництві наших перших урядових та адміністративних верховних станиць. Прелегента нагороджено рясним одеськими.

ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО ТРИМЕСТРУ.

Перший триместр закінчила Українська Студ. Громада академією в честь Лесі Українки (11. XII.) та традиційними „Андрійками“ (12. XII.). В корпорай „Запорожжя“ відіграв на закінчення триместру реферат п. н. „Організація та виховання італійської молоді“ Б. Кентржиський. 18. XII. ц. р. студентство в більшій частині розїхалося на свята додому. Виїзд організувала УСГ, влаштувавши в ріжні сторони прогулянки, в яких взяло участь понад 80 українських студентів. Такі організовані виїзди слід безумовно улаштувати й надалі.

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК У ЧЕСТЬ ПРОФ. І ОГЕНКА.

Появився у Варшаві в друку науковий збірник, виданий Комітетом для вшанування пам'яті проф. І. Огєнка та присвячений Юм'ятові, Ва-

данним збірника Ювілейний Комітет завершив і закінчив свою діяльність. Книжка видана чепурно й цікаво ареагована м-ром І. Короничим. На зміст її складається цілий статтей, що всебічно ілюструють науковий дорібок та заслуги в науковій і суспільній діяльності Ювілянта, як також ціла низка фахових розвідок і статей українських діячів і вчених.

ВІДЧИТ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ.

20. м. м. мав виклад в Українському Наук. Інституті проф. В. Прокопович на тему: Вільне підданство, до питання про правну природу зв'язання України з Москвою. Прелегент на підставі багатого джерельного матеріалу опрокидав те значення слів „вільне підданство“, яке намагались надати та надали йому російські вчені. Ім'я прелегента притягнуло велику кількість слухачів, особливо представників нашого наукового світу, так що зала Інституту була переповнена вщерть.

Кент.

ВИНА НА СВЯТА!

Найкращі угорські вина з гір тонайських поручає
ГУРТІВНЯ Д. ДРУЖБЯКА

ЛВІВ, РИНОК 40. ТЕЛ. 275-27.

Записаний доставець літургичних вин. Прогляньте ласково відвідати доміну. Замовлення поштою відвартною поштою. —3

ПОРТУГАЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА ОБСАДИЛИ ЧАСТИНУ ОСТРОВА ТАЙКОН.

Японці висадили десант на китайському острові Тайкон, що становить предмет спору між Китаєм і Португалією.

Щоб не тратити прав до острова Тайкон на випадок, якби він постійно дістався в японські руки, португальські війська обсадили східну частину острова.

АДОЛЬФ

Нині в АПОЛЬО

ДИМША

„НЕПОРАЙДА“

Співучасть: ЗНІЧ, ОРВІД та інші. — Радіть! Гумор! Сміх! Забава!

Воевідство затвердило розв'язання Філії „Сільського Господаря“ в Луцьку.

Свого часу подали ми вістку, що старство в Луцьку припинило діяльність Філії Т-ва „Сільський Господар“ в Луцьку і 52 кружків у луцькому повіті, мотивуючи своє рішення тим, що „діяльність того Товариства виходила поза межі означеного правно обсягу праці і загрожувала безпеці, спокою та прилюдному порядку“.

Управа Філії внесла відклик до воевідства і в останніх днях грудня м. р. дістала таку відповідь:

Urząd Wojewódzki Wołyński, Wydział Społ. Politi: Nr. B. P. Z. 7/37. Luck, dnia 22. grudnia 1937 r.

ДЕСЦЗJA.

Urząd Wojewódzki na podstawie art. 93 i 94 rozpr. Prez. RP. z dnia 28. marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) w brzmieniu zmienionym w art. 2. rozpr. Prez. R. P. z dnia 28. grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) nie uwzględnia odwołania Zarządu Oddziału Powiatowego Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Sільський Господар“ w Lucku z dnia 12. listopada 1937 r. Nr. B-6/37, mocą której została zawieszona działalność Oddziału Powiatowego Filii Krajowego Gospodarskiego T-wa „Sільський Господар“ w Lucku wraz ze wszystkimi kołami, istniejącymi na tere.

nie powiatu Łuckiego i zamierzona powyżej decyzja Starosty powiatowego w Lucku utrzymuje w mocy z moity. wów u niej zawartych. — Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancyj. Za Wojewodę: — M. Stefanicki (Naczelnik Wydziału).

НАЙДОЦІЛЬНИШИМ
НАУСПІШНИШИМ
НАДЕШЕВІШИМ
НА ЧАСІ

ЗАСОБОМ

ПОШИРИТИ ЗБУТ І ПРИДБАТИ

консументів

ЦЕ ПОМІСТИТИ
ПРОПАГАНДИВНЕ ОГЛОШЕННЯ

В СВАТ-РІЗДВЯНОМУ ЧИСЛІ

„ДІЛА“

ЛАСКАВІ ЗГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄМО
ТІЛЬКИ ДО ДНЯ 3. СІЧНЯ 1938 Р.

Париської вистави не відчинять на 1938 рік.

Згідно з внеском сенатської фінансової комісії, французький сенат відкинув 224-ма го-

лосами проти 73-ох законопроект про продовження париської вистави на 1938. рік.

СЛУХАЄМО
ВСІ

передати ПРИЙМАЧАМИ

ЕРГОН
СІКСТУСЬКА 48

Е. ДЕ АМІЧІС.

Останній приятель*).

— Ходи. Ось я розсівся у фотелі так, як ти любиш. Ходи поспати собі на моїх колінах, як звичайно.

Чи рік тому мені булоб приснилося, що я звикну відпочивати з псом? Бо саме тими днями минає рік, як мій синок приніс його до хати, загорнутого в половинку газети, як смаженого голубця, і поклав його ось тут на паркеті, де він смішив мене за першим разом, та й ще після того, своїм виглядом жаби, коли хитався на розчепірених, неповоротних ногах, білий і крутий, як клубок бавовни. Бідний Дік! Ледва відлучили його від грудей, забрали від своєї матери і своїх братів і занесли до цієї хати, яку постигло нещастя, він, наче зрозумів як-сь, чого забрали його, і чого ждали від нього. Не залякала його невідома хата, не жалувалася на самоту, і негайно відплавила за наші пестощі виявами чуття, вже від першого дня почувуючи, що стане для нас не тільки милок розвагою, а товаришем і потіхою, та що егдом, без огляду на всі наші заходи, якщо треба би вирішити власний довг алячності, вірительм був би такий він. Так, коханий Дік! ти вже не є для нас собакою: ти наш приятель. І ти саме той, кого наша хата потребувала: приятель, що не говорить і не сміється. Не звертай уваги на мене: говорю до себе; спи.

Серед різних довгих алячності маю щодо нього ще й той, що він звелі мені направити крикду. Я ставився до його пороки несправедливо: не тому, що ненавидів її, а тому, що її не любив, а не любив тому, що не знав її. Я ніколи не мав псів; знав про них тільки те, що довідався з розмов приятелів і зі сторінок якогось письменника. А подив і вплив ніжності, які я чув або читав, я уважав нічим іншим, тільки вишитою уяви. Ні, я не вірив, щоб пес

*) З англійської.

міг зайняти таку велику роллю і так дуже міг втиснутися в життя людини. Я вневбився в тому згодом, в часі, як оцей виростав у моїй хаті. Тепер це створіння, що сновигається по кимнатах з виглядом нероба, якого залдає нудьга, або бігає з поспіхом працьовитого робітника, забігаючи до всіх кутків, перешукуючи всі кутки, угли і розливаючися по всіх темних місцях як поліційний комісар; що викрадає хустини і клунки і дозволяє гонити за собою з кріденим у роті, немовби робив собі з нас жарти; що безстрашно насакає на великого хлопця, а тікає заляканий перед лішкою; що цілу годину веде війну з газетою і лютий львом нападає на черевик; що обнюхує листи, мов закоханих, і вітрить у книжках, як бібліоман, і наслухує при дверях, як шпиг... Говорю про тебе, Дік, тому що ти проснувся і дивився на мене... Так: ти, що на мою лайку відповідаєш гаркотом, витримуючи мій погляд як безсоромний ледар, і після злого вчинку сідаєш покірно, як свідомий злочинець; що повертаєшся до мене й дивився алячно, коли я покладаю тобі руку на голову, і лизнем платиш за поцілунок, і витягаєш до моїх уст лабу, щоб я перестав свистати, бо це дратує тебе; що очима слідуєш за всіма рухами, і повертаєшся при кожному слові розмови, коли говорять про тебе, немовби ти розумів, і переходиш безупину від виявів інтелекції, які поражають нас, до ознак глупоти, яких ми в порівнянні з тамтими не чиніли зрозуміти. І стаєш напереміну в одній годині, поважний як філософ, хитрий як жінка, насильний як тиран і покірливий як жебрак. Ти став для мене предметом цікавості і постійного досіду, розвагою, кожничасною думкою, яка всьд мене тисячу різних доріг до інших нескінчених думок і уявлень від тебе якнайдалі ших; які заповнюють усі порожнечі, що в них рагіше входила нудьга. І кожного дня сильніше затискають сотню найніжніших, але наймогутніших зв'язків нашої дружби.

Ось він не спить і дивиться, чи я сплю. Не сплю, ні; але ти можеш залишитися, малий друже. Що сталося? — Я поспяв трохи за

швидко руку, щоб погладити його, а він прикинув головою, немовби хотів виминути удар кидаючи на мене заляканим поглядом. І чому ж? Я не вдарив його ніколи, ані ніхто інший у цій хаті не торкнув його; та й ніхто раніше за тих небагатьох днів, що минули від його народження до переходу на інше мешкання і чого йому боятися біди, якої він не знав, і якої не повинен знати? Це ніщо інше, тільки унасліджений страх перед людською рукою, який розбудив у ньому мій нагальний рух, якого не вийняв, як звичайно, погляд. Певно, що так. Бідний Дік! Хто зна, кілька, удаців зазнали його предки! Бо він походить із простої собачої лінії, в якій мабуть ані один тип продовж половини століття не досягнув вартості одного талара і може ніодин, загубивши пана, не мав чести публичної оповістки, яка обіцялаб наймізернішу нагороду знахідниксві. Хто зна, з якого він походить клятого ланца бідних звірат, яких били варварські власники, обкидували камінням недолудські вуличники, затроювали міські опричники, мучили в лабораторіях фізіології, давали на жир дикум звірям у сераях, вбивали або роздирали зголодінілі жебраки! Мабуть можна би було на пальцях перелічити, виходячи ще з минулого століття, тих його антенатів, яких любили нарівні з ним, і може він представляє вершок щастя пероди волокит, вічно голодних, нещасних рабів візка і земаї, і жертв, що танцюють під батіг ливоскоків; він може є єдиним із тих численних, що пізнали солодощі цукру, і якого підняли до почесного ложа з бавовни. Бідний Дік! хто зна, чи через мої руки не переїхали казитки й портфелі, та чи я не носив рукавичок, зроблених із шкірки якогось його діда? хто зна, чи я не читав у часописах про пригоди одного з них, в оповіданнях про один із тих злочинів, що його несвідомо викриває пес, якого він є знаряддям, або болючим епізодом? І хто зна, чи серед багатьох бідних безпакських звірат, які я бачив, як вони на вулицях в колі юрби конали, переїхані возом, або зомлілі від голоду і старости, не було далекого батька цього мого вибраного малого пня?

Новорічна відозва канцлера Гітлера.

Канцлер Гітлер видав новорічну відозву, в якій каже, що за кілька тижнів Німеччина святкуватиме 5-рокочний націонал-соціалістичного уряду. За тих 5 років німці пролонгували поважну криву: 6,000,000 безробітних дістало працю. В часі всебітньої валютної кризи Німеччина усталауваала свою валюту, забезпечуючись від доріжжі.

Ще більшими успіхами може похвалитись гітлерівська політика в ділянці закордонної політики. 1933. р. німецький народ, потоптаний і погорджуваний, не мав ніяких прав — німці Німеччина це могутня, горда держава, якої бере-

же сильна армія. Німеччина зі своїми сильними приятелями зуміла створити елемент міжнародного ладу, об який заломиться жидівсько-бolsheвицька акція. Це відродження завдячує німецька нація виключно власному зусиллю.

На найближчий рік Гітлер планує: у внутрішній ділянці — поширити націонал-соціалістичне виховання та організацію, у господарській — прискіпити здійснення 4-літнього плану, в закордонній — скріпити німецькі аброїні сили.

До співпраці в тому длі запрошує Гітлер цілий народ.

Пам'яті заслуженої громадянки.

МАРІЯ БІЛЕЦЬКА.

Вчора подали ми в останній хвилині вістку про смерть заслуженої громадянки, Марії в Білоських Білецької, дружини покійного проф. Василя Білецького, теж відомого і заслуженого громадянина.

Покійна належала до аравкових українських громадян. Кришталіно-чистий характер та витривалість у поглядах і відома загально безкомпромісність надавали особливості її діяльності, але й робили її ворогом. Ця діяльність позначилася великими успіхами вже тоді, коли покійна на становині учительки на Каспарові згуртувала у своїй школі велике число учениць-українок, яких до її приходу було в тій школі всього шість.

Широку діяльність розвинула Білецька, як дружина проф. Білецького, перед війною і після війни. Передусім опікувалася гаряче школою, помагала їй у злиднях, а по війні брала живу участь у праці Українського Громадянського Комітету, особливо в секції опіки над інвалідами. Коли у 1922-ому році вдалося розв'язати УТК, Марія Білецька була одним із членів-основників товариства, що існує сьогодні під назвою УТКОДІ. У рр. 1923—25. була дуже дієвою заступницею голови того Т-ва, а в р. 1926-ому головою. Тоді організувала при Т-ві Комітет Пань, що улаждала усіх інпрези, а яких дохід ішов на допомогу інвалідам. У „Домі Інвалідів“, що містився тоді при вул. Софії,

п. Білецька була як рідна мати. Від праці в УТКОДІ відійшла тоді, коли вже взагалі не чула на силах працювати.

У перших повоєнних роках Марія Білецька була дуже діяльна в „Союзі Українок“, якого головою була після віднови того Т-ва; опісля багато працювала там як член, за що Видія Т-ва відзначив її почесним членством.

Із своїм мужем, проф. Василем Білецьким, покійна працювала в повоєнних роках і в „Рідній Школі“, як член Головної Управи.

В останніх роках, з уваги на поважний вік, Марія Білецька не брала вже чинної участі в громадському житті, та все-ж час до часу не відмовляла своїй допомогі там, де мала щонебудь зробити.

Відходячи від нас на завжди, Марія Білецька ще раз дала наслідів своїм громадським почуванням, призначуючи по кілька тисяч золотих на В-во „Червона Калина“, на громадсько-національні установи в Любичі Королівській, звідки походив проф. Білецький, та менші суми на інші установи.

Про велику скромність Покійної свідчить те, що перед смертю висловила бажання, щоб на її похороні не було ані квітів ані промов. Це П останню волю, не вважаючи на те, що покійна заслужила собі своєю громадською працею, щоб звеличити її в її останній дорозі, встановити установи, в яких вона працювала,

теж, якому довелося зайняти таке важливе місце в моїх думках і розбудити стільки тепла в моєму серці, що мене тривожить кожне його найменше недомогання, немовби це була мала людська істота, яку доручили моїй опіці його рідні!

І чого хочеш ти, що лабами гребеш у моїх ногах, і споглядаєш на двері й на мене тими очима жебрака?

Розумію. Тебе палить цікавість; хочеш побачити, хто увійшов. Йди, маля! всезнайка! Та не роби звичайної вахтаналі погромника так, немаче би до моєї хати приходили самі злоді.

Близький Дік! Навіть якщо би він не був прив'язаний до мене і не говорив мені очима стільки, як любив би його за малу розвагу, яку дає мені цією безмежною різноманітністю поведінки і рухів, яких я раніше ніколи не помічав у зріді його породи. Він такий любий, коли ненадібно пристане з одною ногою віснутюю і завішеною в повітрі, і з головою, похитуючою в один бік, немов би зродився в ньому несподівано сумні, і коли мов ідець на коні пнеться на задніх ногах і робить обарінок з цією захопливою елеганцією молодення лошати, або сидить перед ватрою в витягнених передніх ногах, виплясуючи білі груди і піднімаючи голову на зразок пустиго сайко спеченого шклястича перед фотографічною машиною. В його деяких рухах є щось комічного; маю враження, що бачу в цьому нарізну карикатуру деяких людських поз. Він нагадує мені багатьох слухачів наукових конференцій, коли дримас сидіти, опускаючи авіальну голову й одним рухом підіймаючи її, щоб знову схилити її додолу поволеньки-поволеньки, так як це роблять і панове, що не хочуть ардагитися, так, що видається, що вони похитуючи безупинно озиваючи черепом, притакують красномовству, яке вислизає їх. Коли біжить так пережришений, з цим горбом на хребті, такий самішній, що я не всмілюся динитися на нього, щоб не усміхнутися, бачу думкою тих старих комічних жовірів данної народної міліції, що були такі похрипані, коли йшли на майдан ярмар, спасати Італію, з невничним крі-

сом на рамені. Коли звинеться в клубок, тримаючи ніс під північним бігуном і виставить тільки одне примкнуто око, яким слідує за всіма моїми рухами по кімнаті, приводить мене на думку старих чоловіків, закутаних у кутку вагону, які хочуть спати й не важаться, і одною сонною пошкою пильнують молодий жінки, які і не сплять спати, проти якої сидить підозрілий молодий подорожник. А хіба це не образ приемного й жалюгідного видювача, яке дає людина зі своєї слабосилистости, вибухаючи загрозилими лайками на себе самого, коли він крутиться як колесо, поганяючи і кусаючи себе за хвіст так, немов би його хвіст був причіпкою його ворога? Або коли випростується і стоїть як мала кукла, понижуючи свою гідність чотириножної тварини, не помічуючи того, що з нього сміються, щоб досягти кусник лакомини, яку тримають високо над його головою; чи тоді він не нагадує політичного кандидата, який понижує свою гідність двоногою тварини, коли рахує перед великим виборцем, що показує йому голос? Такамо протягне й голосне похихання, що кінчається скануванням, яким він деколи посередній перетинає балачку влізлого гостя, великі мені думати про неперочну шире похихання, яким діти виявляють свою нуду в часі деяких глупих розмов сальонних від якого всі в душі сміються, саме тому, що вони висловлюють загальне почування до ширістю, яка не є дозволом великим з книги моралі. А ці вуха! Ця пара великих вух, що або поширюються як кінці труб, або стягуються як листин злізної салати, або отираються, одне по одному, друге по другому боці, засовуючи стан душі того, що слухав двох противників, які говорять одночасно, з наміром витягнути користь з обидвох, не приважуючи рації ні одному ні другому. — ох, ця пара вух, таких чуйних, метких і делікатних, що одночасно схоплюють сотню близьких і далеких голосів, несхоплених для людського слуху, — кілька хитрих мантів хотіло би її мати! Справді, навіть ці дві несправні пави, що переривають білну його волосся, як дві плами від ками на скатерті і нагадують мені ці асерамі латки, які носять на заді циркові пави, щоб бавити простий народ, навіть ці два знаки, які,

здається, природа нарешті дала йому поперек хребта і при насаді хвоста, будять у мені завжди якусь веселість хлопчини, глуму й погідну, коли подумую, що він їх несвідомий, та що дитина сторожа здибувалася, коли їх побачила у нього ще в тому дні, як ми виїздили його на її очах з купелі...

І ось знову, вернувшись з виправи, звинуватився в клубок під своєю літературною каналою. Сиди-ж трохи спокійно, бо я хочу зробити тобі філософічне привання, мій дорогий Дік! Якби ти знав, що за цікавість мучить мене, і як мені незрозуміло хочеться думкою вишнуги у твої мозок, щоб дізнатися, що ти розумієш, з чого не розумієш, та які є межі цієї твоєї інтелектуальності, що в моєму розумінні безупинно росте і меншає, так, як для очей предмет, що наближається, або віддаляється, і які зародки й тін ідеї будить в тобі вид світу і наш вигляд і вчухи та звуки, що добуваються з нашої губи! Якби ти знав, як томиш мене думка, щоб амрийти віддаль між нами і відкрити твою захопливу природу та природу звязків, що лучать нас і меж, що нас розділюють! Якби ти знав, яка приваблива і поважна таємниця міститься для мене в цій твоїй голови, що вся вміщується в руках наче помаранча, в цьому такому простому і водночас темному погляді, в якому часами немов бачу блиск людських думок, змалювання вповісти слово, яке не може вийти, прикріється з приводу примусового мовчання, і трохи не агонію душі, запертої у вязинні з "кісток і м'яса, яка відчуває калітву дивних здібностей, і зберігає їх спогад неясний! Якби ти знав, як ардагити мучить мене думка, що я про все те не знавиму ніколи нічого, що ніхто не знавиму нічого, та що можемо жити якучи цілі віки, і не доведеться мені зробити найменшого кроку далі, щоб пізнати приховану твою істоту, уявленню, яке ти маєш про людину й рід!

Та ти щасливийшій за мене, бо не можеш запертати собі голови тими загадками і можеш бути добрий, не знаючи цього, і любиш, не думаючи про те, і жовеш, щоб жити, не знаючи гора і смерті...

З італійської мови П. Кюманський.

Усе для дітей!

новонадрукований малюнок зображення дитячої конфедії

„Patac Dziecka“

Львів, Рутавського 1 (біля Шпехера).

але напевно знайдуть інший спосіб, щоб підкреслити і покласти як зразок громадську працю громадянки, що в тій праці бачила найважливішу межу свого життя.

Нехай легка буде її рідна земля!

Похорон Покійної відбудеться в неділю 2. с. м. в год. 13.30 в домі жалоби при вул. Гінсовій ч. 44 на Личаківський цвинтар.

З наших буднів.

Бережани, 29. XII. 1937.

ДЛЯ „ПЖИЕМНОСЬЦ“.

Ще у вересні цього року підсекретар гміни Біше в одній особі й секретар місцевого „Зв'язку-у Стжелецк-ого“, Ідучи вчором через село Біше іше з одним таким самим, як він, стріляв для „пжиємносьці“ до телефонічних дротів. Як наслідок забавки телефонічні дроти прорвалися — і тоді наші „дзялаче“ в ноги. Та щастя хотіло, що „геройство“ бачили сусіди, а саме Петро Садівник і Мирон Ворона, що повідомили про це поліцію. Та наслідків з цього до нині ніяких, а п. Адамів (секретар і підсекретар в одній особі) ходить собі даліше з дубельтіакою на плечах, „якби нісся ніц“...

Це вже другий такий випадок у нашому селі. А подумати тільки, що було б тоді, якби не було свідків „геройства“!

АРЕШТУВАННЯ.

У зв'язку з нападом на екакуртора в Августівці, пов. Бережани, арештували в Бишках Федя Гольши й відставили до в'язниці в Бережанах. Другого арештованого Петра Галушку випустили. — У Жовтисі арештували господаря Хлопаса і по 4 годинах випустили. — Також арештували багату молодих у Шибеліні у зв'язку з нападом на „жучко рольніче“. — У Вербоці арештували студ. Семчишина, який перебуває у в'язниці вже два місяці.

Літературна сторінка.

Патріотичні поезії.

Наталія Лівницька-Холодна: „СІМ ЛІТЕР“.
Варяг, 1937. Варшава ст. 68.

Після збірки любовних поезій „Вогонь і попіл“, надиханої своєрідною теплою, Н. Лівницька-Холодна дає нам збірку поезій патріотичних. І ці, як ті — визначаються дбайливою формою, чистою, вибагливою мовою, навіть можуть бути зразком, як слід поводитися з рідним словом.

Сьогодні вже нелегко писати патріотичні вірші. Нелегко тому, що сотні земляків у хвилини надхнення, або з нагоди всяких свят і політичних календарів та альманахів профанують найдорожчі слова батьківщини, волі, свободи, воскресіння... ще й тому, що добрим патріотичним поетом уже давно бути нелегко. Авторка цієї збірки зупинилася головним чином на двох напрямках, з яких пробувала добути щире, безпосереднє почуття туги за рідним краєм і віри в його кращу долю. Згадуючи минуле, вона в його крашу долю. Згадуючи минуле, вона в його крашу долю. Згадуючи минуле, вона в його крашу долю.

Деякі місця збірки нагадують настрої передвоєнних поезій Філянського: ту саму меланхолію і плянку насолоди від спогаду, що золотить мрію. Н. Лівницька-Холодна майже свідомо оминує занадто ясної рефлексії на кінці поодиноких поем — залишаючи тільки ліричний настрій, що переходить з одної у другу. Деякі строфи нагадують славні станси Мореаса:

Найте колосом високе жито,
Зелені успіхи густих снів,
І в грудях знов гарячий подих літа.
Солодкий мед золотосіяних днів,
Спилився час. Душа в яснім спокою.
Якого ж щастя треба ще тепер,
Коли он там, вишу, по під горою;
Полоще камінь золотий Дікстер?

Класична прозорість з кожним зваженим словом і велика простота — рідкі прикмети серед теперішньої поетичної хвороби: вічевого патосу і претенсійного накопичування хитромудрих слів.

Модні жіночі плащі

оказійно продає

КОНФЕКЦІЯ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА 1.

Цьогорічний лавреат Нобеля.

Р. МАРТЕН ДІ ГАР.

Найзаслуженішим кандидатом Франції на літературну премію Нобеля був відданий, як загально думали, один із найкращих поетів сучасності Поль Валері. Але, мабуть час повні його мистецької слави ще не прийшов: аджеж у самій батьківщині П. Валері, його вірші не всі розуміють, навіть літературні критики, як самі признаються, іноді губляться в загальних, математично-холодних, виточених гострим інтелектом строфах „Моряцького цвинтаря“. Перед Полем Валері ще майбутнє. А нагороду дістав мало помітний, ширшою європейському загально мало відомий — автор великого циклу повістей „Тібо“. Роже Мартен ді Гар.

Даймож йому слово (другого дня по проголошенні нагороди): „Не криюсь, я дуже зворушений, а надзвичайно гордий з доказу пошани, яка мені припала. Це найбільша заплата, про яку моє письменник. Темно налізався я, що Нобелева нагорода прийде по останніх моїх томах, то цьому Літо 1914, де я намагався по змозі своїй сил працювати для миру, беручи приклад із минулого, викликаючи дві триади, що попередили мобілізацію, показуючи безглузду інерцію мирних мас перед страхітливим війною...“ А проте Мартен ді Гар зовсім не підходить до категорії тих папійстичних письменників, що недавно робили в Європі „моду“ викликаючи привид війни, по мистецтві, але з деяким тенденційним забарвленням. „Літо 1914“ не тільки одна частина історії роду, що обіймає дві-три покоління і навіть сюжетно центр повісті тільки охоплює війну так само як інші події, наче широ-

Василь Пачовський: „ЗОЛОТІ ВОРОТА“, містичний епос в 3-ох частинах. Львів, 1937., ст. 148.

Поема Пачовського належить до зовсім протилежного типу, як поезія Холодної; вона наскрізь романтична — ідеєю, стилем і всіма акцесуарами. Від трицяти кілька років, від часу, як молодий іще автор написав свій „Сон української ночі“ в його поезіях вертається раз-у-раз мотив Марка Проклятого, як того духа, що товчється по всій українській історії. У свіжо-виданій поемі „Золоті Ворота“ Пачовський поспробував добути з Марка Проклятого історіофілічну ідею. Поему свою назвав „містичним епосом у 3-ох частинах“. Перша частина „Пекло України“ складається з 44 пісень; покищо 33 маємо в цьому томі. Всі вони в терцинах за зразком Дантової „Божеської комедії“. У передмові до поеми автор наводить лист до нього від В. Липинського, що має нам допомогти зрозуміти поетовий намір.

„Золоті Ворота“ малиб бути чимсь у роді Словацького „Короля Духа“. Як бачимо з черги пісень, то події, в яких бере участь Марко Проклятий не зв'язані ланцюгом історичних подій; у містичній поемі час і простір не грають ролі. Вже друга пісня говорить відразу про велику війну: про голову російської Думи Родзянкі, що „зверг з царя корону“, третя про Роксолану, що вмішалася до Січових Стрільців... і таким робом події великої війни та революції попереплітвані з дійсними історичними учасниками цих подій і всякими символами. Ось один зразок таких символів і терцин:

Марко Проклятий анував верхогір'я
Мечем варягів вимести наш храм —
Ручниши хлібом-сіллю за довіря.
Забув, що в себе пан, хто встоїть сам;
Синьожупанців славив під сузір'я..
А мимці йшли з залізом під сезам.
Червоний Віл тікав, паливши мости,
Строфася Київ військом у гердан,
За трубами ватавали мертві кости.
З Марком на Запоріжжі Слободчан
Мостили мости валинові з бростин.

І йшли на Крим, зайнявши Ромодан.

Автор каже у передмові що працював „15 літ над справленням твору про Марка Проклятого (свого первісного) на „Золоті Ворота“ тиб spesiae aeternitatis. Та випускаю його не як викінчений твір, а як черновик не в повнім виді“. Форма терцин тяжка і не дуже надається до оповідного тону, в який автор часто переходить, коли хоче пригадати деякі реальні сцени з нашої недавньої історії. М. Р.

ка, мінива ріка охоплює побічними річищами острови низьких узбереж. По друге — Мартен ді Гар чужий якійнебудь дидактиці, перебільшуваним фактів, як це буває в письменника романтичного покрою, він нестримний, об'єктивний іноді до банальності. Читаючи повість ви входите в безпосередній контакт з дієвими особами, відчуваєте їх до несамовитості близькими собі, ви їх бачите, їх чуєте, так начеб це були ваші знайомі. Автор творить їх, він показує нам їх життя, їх духовність так реалістично, що часом приходить думка — „деж нарешті межі реалізму в літературі?“ Наведемо уступ з третьої частини „Тібо“, з епізоду про наглу операцію, яку переводить доктор Антуан Тібо на лонні Шаля, раненій у вуличному випадку.

Час нагнали. В кількох секундах Антуан розбив ампулу і доточив гумову трубку. На мурі знівц швайцарський барометр, в різбленим деревом. Лікар зняв його однією рукою, другою натиснув ампулу за палець. Потім він схопив горнець із гарячою водою, секунду заставився й опустив гуму аж до дна. „Опорожнення нагріється, проходить тудою. Чудесно“, подумав він і вибрав час, щоб споглянути на помічника для впевнення себе, що той бачив усе його чинності. Тоді він повернувся до дитини, підняв енергійно рама, помазав йодом, „ідхнув жилу коротким розтинним хірургічного покла, втримав тулі сонду і вколів голкою бочку.

„Коліб тільки повернувся пульс!“ — подумав Антуан. Він дав бл десять літ власного життя, щоб ожилити цього маленького трупця. „Скільки вона може жити літ? Сім. Коли я її врятую, за десять років від літ вона матиме туберкульозу. Але чи я врятую її? Во-

на на краю, вона над прірвою. Алеж я зробив усе. Сиротатка йде. Проте зап'яно... Почекаймо. Нічого не робити. Нічого не пробувати. Чекати. А руда тримається добре. Гарне естєоріння. Це не мати. Хтож це така? Шаля ні словом не згадував про них усіх людей. Алеж це не його донька. Нічого не розумію. В кожному разі вони як слід мені дали сповід. Ось алла, що бере все параз. Вони всі зрозуміли, а ким мають до діла. Нападаю енергійного типа. Але треба щоб удалось... Чи аластьон? Ні, вона в час транспорту стратилла забагато крові...“

По цьому уривкові, може одні двацяті частині цілого опису операції можна загально судити про стиль Мартен ді Гара. Сім томів отакого розкладання на атоми людського існування, думання, відчуття! Сім томів скрупульяної аналізи подій, рухів, ідей, розпанахування хірургічним ножом мистця, при чому, без вишуканого неспокою, без зайвого естетизування, без ультра-мистецького екстєорінізму. Маємо до діла з незвичайною одністю виточення: Мартен ді Гар точний як психолог, точний як письменник, точний як філософ, точний як християнин. За цим як рушій, криється незвичайна сила і певність себе — як людини — яку відчуваєте в кожному тремті пера. Великий епічний талант, питомений лиш народам Заходу, дуже рідкий на роздіреному Сході, особливо в нашу добу, чадну й хаотичну, звідки мистець вносить лише можливість нервового, магічного ліриччя супроти оточення й подій.

Едмонд Жалю стверджує, що зв'язок Мартен ді Гара з Л. Толстим є поза дискусією, настільки очевидний. Сам лавреат у своїй недавній стокгольмській промові не заперечував, що Толстой має на нього величезний вплив. „Неможливо, каже Е. Жалю (Нуваць Літерер 1929) не думати про Смерть Івана Ілліча або про деякі аґонії в „Війні й Мирі“ читаючи ді Гара. Проте завжди бракує тут одного — а завжди находимо його у Толстого й у Кіплінга, це спостереження про непередбачену подобицю, наглу, нельотичну, дійсну, що вас опрокидає. Сповідь Мартен ді Гара є чудесно солідна, добре обґрунтована, вона є льогічна, ані на хвилину п. Тібо не втече від себе...“

Надбання Роже Мартен ді Гара зводиться до повістей „Тібо“, як найбільшого й найбільш довершеного його твору. Ще в 1908 р. дебютував він романом „Статись“, у 1913 дав повість „Жан Баруа“, кілька театральних пєс, „Мовчальник“, „Заповіт батька Леле“ й ін., але для його творчості це речі не суттєві, з яких деякі автор потім сам наказував книгарям нищити. Війна, у якій брав участь як простий вояк, у самоходному курені, розгорнула в ньому у асю широчінь творчі можливості і мабуть, ще перебуваючи під незатертим враженням війни, він розпочав цикл повістей „Тібо“, що в нерівних по собі відступах дали сім томів: „Сірий зшиток“ (1922), „Вязень“ (1923), „Гарний сезон“ (1928), „Порада“ і „Сореліна“ (1929), „Смерть батька“ (1936), „Літо 1914“ (1937). Критика (як відомий А. Тібоде й ін.) чекають епілогу, щоб остаточно висказатись про твір, проте ніхто вже не скриває довіря, яке можна мати до автора, що дав своїми сімома частинами „Тібо“ такий широкий матеріал до роздумування і підставу до останньої нагороди.

Мартен ді Гар не моралізатор. В одному зі своїх ранніх творів „Жані Баруа“ він дає свій погляд на справу творчості. „Я хотів би наново поставити справу мистецтва для мистецтва. Треба показати, що це питання було зле поставлене, треба здобути для мистця знов право-обов'язок не займатись нічим іншим, у той час, коли він творить, як лише справою творення гарного: тому, що творчість, це незацікавлене чуття. Але я хотів би погодити й одню й другу, доказуючи, що користність є неуцільним наслідком естетичного відруху. Мистець не може передбачити працюючи, який соціальний наслідок матиме його твір...“

Вірний цій засаді автор доводить до кінця свій цикл. Він нічого не нагадує. „Все що я маю сказати, проходить автоматично в моїх „Тібо“ — каже він. „Величезний напір, так характеризує він деінде нашу добу, напір брутальної більшості, некультури, пиячої ілюзіями, жалібною певністю й матеріального щастя, проти саїної меншості, ще могутньої, величезний напір, якого досі не знала історія, мусить перемогти, бо є новою силою, кидає засід сучасного нового духа проти світу атомізованого, зблідлого від розбіженості“. Конфлікт між двома силами такого світогляду, давньої більшості й лобн та хорунжими того „величезного напору, що мусить перемогти, бо є новою силою“ — ось, ідея нагороджених „Тібо“.

Юрій Косач.

Сторінка без політики.

Жінка в мужеськім одязі.

Сензаційна драма на чердаку яхту. — Жінка, яка не хотіла бути жінкою.

В Нейн, на чердаку яхту „Муєт“ скоїлася перед кількома днями драма, якої героїнею в жінка, що давала французьким часописам чимало тем до різних скандальних історій. Віолета Моріс, донька ген. Моріса, по мужу свочка ген. Гуро почала свою кар'єру ще перед війною, як визначна спортсменка.

Віолета Моріс.

Віолета Моріс, яка відзначалася неможливою, як на жінку, фізичною силою, займалася всіма видами спорту: кидала диском, вправлялася бігати, плавала, боксувалася, їздила на колісках і грали в кофайний м'яч. Після розводу з чоловіком почала вона появлятися тільки в мужеськім одязі, за що її виключили з жіночої спортової федерації.

Аматорки, як каже мій, вирішували собі кожен раз одну груду, щоб краще стріляти з луку. Віолета Моріс звернулася до кількох спеціалістів косметичної хірургії з домаганням, щоб вони вирізали їй обидві груди. Вона хотіла дістати таким чином більше „спортивний вигляд“.

Ця історія викликала свого часу у французькій пресі величезний скандал. Вкінці Віолеті вдалося знайти відповідного хірурга, який перевів їй бажану операцію і від того часу Віолета мала ще більше мужеський вигляд як жінка.

Займалася тоді Віолета автомобільним спортом і досягнула в тій діяльності незвичайно гарні успіхи. В 1927. р. виграла вона „золоту лашу“ в Сен-Жермен, кермуючи авто на 24 години.

Кілька літ тому покинула вона зовсім спорт і почала виступати по різних музико-голях. Згодом вона стала загальною відомою по статтю і гостем преріжних нічних льокалів та кабаре Монмартру і Монпарнасу.

Трагічний Свят-Вечір.

Свят-Вечір зустрічала Віолета в моднім нічним ресторані Паніжа в товаристві барона Деніса де Тріобріана, старшини Чужинського Легіону на емеритурі, його жінки та бувшого воєводи Чужинського Легіону Жозефа Ле Кама. 34-літнього безробітного механіка, людини незвичайно загонистої та буйної. Ле Кам був уже двічі караний за кримінальні злочини.

Підчас вечері Ле Кам і Тріобріан посварилися. Вони оба знали ще в Африці. Та якось удалося жінкам їх заспокоїти. Рано всі вони розійшлися додому. Ле Кам вернувся до себе до гостинниці, в якій мешкав, Тріобріан до свого яхту „Торті“, який стояв на ріці в Нейн. Віолета Моріс вернулася на свій яхт, який стояв оповдалік, приблизно 100 м. від „Торті“.

Убивство в обороні.

Минулої неділі Ле Кам прийшов до барона і баронеси Тріобріан. Барон спав. Ле Кам перебував пів години в товаристві баронеси. Що відтак сталося? Воно не зовсім ясно. Ле Кам опинився на яхті Віолети Моріс. Він став кричати, що Віолета хоче його посварити з подружжям Тріобріан. Баронеса пішла за ним. Віолета Моріс зачинилася у своїй каюті. Ле Кам довго авантувався і вилонив вікніці двері до каюті. Баронеса скрикнула в тому самому менті:

— Бережіться! В нього ніж у руках!

Зачували два вистріли. Ле Кам згинув на місці. Ножа, що про нього говорила пані Тріобріан, не знайшли при ньому. Віолета Моріс сама зголосилася на комісаріаті і повідомила поліцію, що вона вбила Ле Кама, приневолена до того його нападом. — Він хотів мене задушити і кинути до води.

Причини тієї дивної трагедії покищо неясні. Віолета Моріс запевняє, що Ле Кам, який надсадував коло пані Тріобріан, був задрісний, підозріваючи, що бувша спортсменка стоїть йому на перешкоді. Ці зізнання складала Віолета немов у них не було нічого гидкого, навпаки вважала почування пані Тріобріан за щось зовсім буденного. Сам барон Тріобріан натякав, що він піддержував матеріально і Віолету Моріс і свого б. товариша з Чужинського Легіону Ле Кама. З того теж зродилася їх взаємна ненависть. Убивницю арештували. Слідчий суддя обвинувачує Віолету в убивстві з премедитацією.

Ця трагедія має несамолюбний посмак і є чи не найкращою ілюстрацією моральної гнилі, яка немов черв'як точить деякі згангренувані розтратним та розпустним життям, кола французької аристократії.

—

СЕЗАЦІЯ ЛЬВОВА
НОВОВІДКРИТА Ф-МА

ЮГОСЛАВІЯ

ЛЕГІОНІВ 43.

ЗАПРОШУЄ П. Т. ГОСТЕЙ.

Спеціальність виробу оригінально-східн. Першорядна халва в одиницях гатунках, рахати-локум, чучіла, симетати, пастили, різні овочеві мугети і всі східні солодоці. Ціни низькі.

ЧУДЕРНАЦЬКІ КНИЖКИ.

Недавно появилася у французьких книгарнях книжка, зроблена з еластичного, некрихкого скла, якого в останніх часах вживають до виробу самоходових шиб. Окладника зроблена з молочного скла, друк — із чорного ляку, що сильно приліпає до листків.

По книжці зі скла появилася в Італії, в Савоні книжка з бляси. Були це поезії якогось поета, друковані літографічним способом.

Але один і другий дивогляд притримали вістка, що один американський збіорач рідких книжок і цінних рукописів має у своїй бібліотеці 50-карткову книжку, виконану зі золота. Листки, тонкі як папір, з еластичних золотих пліток, вішиті золотими нитками.

Окладники товщі на 4 мм., також зі золота.

Ту книжку дістав у дарунок від своїх підданих один індійський раджа. При нагоді він подарував їх якомусь американському приятелю і відтак через значний торговельний транзакції опинилася та „золота книга“ у збірці американця А. С.

Не забудьте побажати

НА СТОРІНКАХ СВЯТ-РІЗДВЯНОГО
„ДІЛА“ СВОЇМ ДОРОГИМ СВОЯКАМ
ПРИЯТЕЛЯМ, ТОВАРИШАМ, ЗНАЮЧИМ
І Т. Д.

ВСЕГО 2 — ЗОЛОТІ КОШТУЄ БАЖАННЯ ДО 15 СЛІВ
А 20 СОТИКІВ КОЖНЕ ДАЛЬШЕ СЛОВО.

ТУРЕЧЧИНА КРАЄМ СТОЛІТНІХ.

По останньому переписі населення в Туреччині виявилось, що живе там 6341 осіб, які покинули вже 100 літ. В тім числі є 3885 жінок, що було би доказом більшої довголітності жінок, як чоловіків.

—

Історичні анекдоти.

САМ НЕ ЗНАЄ.

Шведський король Оскар II. відвідував одного разу якусь жіночу школу. При тій нагоді звернувся до одної з учениць і запитав її, котрого зі шведських королів уявляє вона за найбільшого.

— Король Густав Адольф і Карло XII. — відповіла одна учениця.

— Оскар II. — відповіла інша.

— Чому? — кинув питання Оскар, ледви стримавшись від сміху.

Дівчинка пригадалася і вікніці розплакалася та сказала, що вона не знає.

Король поглядів її по голові, успокоїв і сказав:

— Не плач, маленька, бо цього і я не знаю.

ДОТЕП БІСМАРКА.

Коли Бісмарк зголошував уже вдруге свою релігію цісарні Вільгельмові I., цісар уживав усіх заходів, щоб його затримати. Коли йому те не вдалося, то вікніці, щоб такі намогити Бісмарка залишитися в уряді, почав він уживати різних прикладів і сказав тоді такі слова:

— Ганьте, адже я старший від вас, а проте ще сідаю на коня.

Тоді Бісмарк відповів:

— Шовж, воно так завжди буває, що вершник довше витримає від коня.

ЛЕКШЕ КЕРМУЧАТИ ДЕРЖАВОЮ, ЯК ЖІНКОЮ.

Одного разу запитав хтось славного англійського поета Мільтона, автора твору „Страшний рай“, чому в деяких державах князь який по скінченні чотирнадцяти літ кермує державою, мусить чекати на подружжя аж 18 літ.

На те Мільтон відповів:

— Воно тому такі значаї, що лекше кермувати державою, як жінкою.

Есконтуйте
Доміцілюйте
Давайте до інкаса
на логічних умовах у ПРОМ-БАНКУ Львів, Гродзіцьких 1, І. п.

ВЕКСЛІ

Живий труп із Сан Франціско.

Управителем одного магазину в Сан Франціско був від кількох літ добродій, який знаменито виконував усі свої обов'язки і щойно недавно виявилось, що по закону він уже давно помер.

12 літ тому Віліям Гріз, власник фабрики консервів у Шікаго пропав без вісти. Розшуки за ним не дали ніяких успіхів. Чи Гріз наложив на себе руки, став жертвою нещасливого випадку чи злочину — все те залишилося загадкою.

Жінка Гріза жила на мужа 10 літ і вікніці почала вести заходи, щоб її мужа признали мертвим. Федеральний суд вислухав справді її прохання і признав, що Віліям Гріз, помер.

Шість літ перед тим, аки він пропав, Гріз забезпечився в користь жінки на суму 60.000 доларів. Вичекавши 10 літ і доробившись офіційного признав смерті мужа, п-і Гріз почала домагатися виплати забезпечення. Обезпечення т-во виплатило справді 60 тис. доларів, тому, що не сумнівалось в чесність жінки, яка 10 літ не зголошувала ніяких претенсій до забезпечення.

Однак не так надійчесь когонебудь у-

сміху, як радше із прийнятого звичаю всіх обезпечених товариств, які на свою руку переводять розшуки за тими, що пропали без сліду, дирекція згаданого обезпеченого товариства дала доручення своєму розвідному бюрові повести розшуки за Віліямом Грізом.

І розвідники знайшли його в Сан Франціско.

Цікаве, що Гріз справді схопився буян гангстерів в Шікаго. Та він мав щастя й вони не вбили його. З якихось причин мусіли вони з поспіхом утікати зі Злучених Держав. Та сподіючись, що всеж таки згодом вдасться їм вістати оккуп за Гріза, вивезли його зі собою до Шангаю. Там потримали його якийсь час і пустили. Гріз побував кілька літ у Шангаю та в інших китайських містах. Колиж по кількох роках вернувся до Злучених Держав, не хотівшись йому вертатися до жінки і він почав жити в Сан Франціско, де теж добився доброго становища. Якби не розвідники обезпеченого товариства, то Гріз жив би й тепер як „живий невідомий“, пані Гріз стала би адегичкою з майном мужа і 60 тис. доларів обезпечення.

НА СВЯТА

порукає живі риби, маринати та різні делікатеси й оної

Ц. ЦІМЕРМАН

Львів, вул. Легонів ч. 45.

Великий, багато ілюстрований, енциклопедично-опрацюваний

календар-альманах КРИНИЦЯ

НА РІК 1938.

Потрібно в кожній домі
єдина своїм оформленням

МАЛА НАСТІЛЬНА ІНФОРМАТИВНА КНИГА.
Надрукують кожного у його професійній праці.

ЦІНА ВСЬОГО ЗОЛ. 1.50.

Можна дістати у всіх книгарнях і в Адміністрації
„Діло“, Львів, Ринок 10.

ком, побачити тім, щоб секція абстинентів
купила агуртувати все ужиття.

— Гарний приклад українських безробітних.
Українські безробітні у Львові, організовані в
Т-ві „Сила“, дали приклад розуміння національ-
них потреб для всього українського громади-
ства. На своїх зборишх вказали, що „Просві-
та“ Мати всього нашого організованого жит-
тя, вступає в 70-й рік свого існування, скла-
ли для Юнації свої, може й останні сотні
на великі життєві потреби, жертвуючи суму
15 зл. Так поступили ті, що залишившись без
праці, самі живуть у черв'ї нужді, що самі по-
требують народної допомоги для себе і своїх ді-
тей. Своєю згуртованим впливом українські
безробітні дали гарний приклад для всіх тих
братів і сестер, що їм їм країна нужда у віці
не падає, дали приклад, що за ним повинні
пійти усі український загаль.

Окраси на Ялинку

— Мороз. На Пекунті настали сильні морози,
що доходять до 25°. У Городенці знайшли на ву-
лиці тіло чоловіка, що замерз на смерть. Пока-
залось, що це 67-літній Юрко Громан. У Львові
доходять морози до 14 ст.

— Загострена контроль білетів на залізницях.
Щоби скоротити іду звичку та вжиття тих
самих білетів, залізнична влада загострила кон-
троль над пасажирами. Кондукторів і пероно-
вих контролерів повідомлено, що будуть дис-
циплінарно карати, якщо пасажирів не відобра-
ти білету при виході із залізниці.

„Зберегти на забуття пам'ятку життя свого на-
роду є справним позивом, який вже тепер
(1938) має певну вагітність в очах кожної сира-
ди культурної людини“. Ці слова П. Куліша
(„Зависки о Южній Руси“, I, 220) вказує собі
за гасло „Товариство Прахильників Культурно-
Історичного Музею НТШ у Львові“ (вул. „Чар-
нецького 24) і ми, ставши у його ряди, причи-
нимося цим до ствердження старовинності
української культури та її високого, європей-
ського рівня вже у книжній добі.

— Присяга у комуністичному процесі. Третій
день комуністичний процес у Тернополі скін-
чився приїздом, який засуджені: Стефан Бич,
Володимир Байтало, Володимир Дорошук, Гиде
Філіпп, Софія Геймер, Анна Горбета, Хана
Коршак, Стан. Вислюх, Серафим Матер, Юзеф
Владислав, Марко Воль, Лев Балзан, Мих. Бу-
рак, Михайло Давиджир, Роман Філіп, Іван Гор-
байчук і Стефан Троща по 2 роки в'язниці, Петро
Білоус і Дмитро Виздасюк по сім років, Ізраїль
Воль по 6 літ, Шабас Гинесштайн по 5
літ, Менделей Кернер по 4 літ, Моріс Вайсман
по 4 роки, Авраам Білер по 3 літ, Симон П'я-
сний, Петро Цупрак, Дмитро Довбуш, Петро
Галіа, Стан. Кришак, Ізраїль, Лейфер, Захар
Легуш, Михайло Мишинець і Павло Старин-
ський по 3 роки, Влад. Білський, Іван Філіпп,
Маркус Лейбман і Влад. Манділа по 2 літ. У-
сім засудженим на основі амстердамського ак-
тові промови частину кари, так що всі, яких засу-
джено на 2 роки, повинні відпустити, тимчас-
но, що слідство тривало п'ять років. Четирнадця-
ти обвинувачених звільнено.

— Спроневірення на об'їзді. В поштовій уряді
в Відені під Колонією вивести якийсь гро-
шевий апарат. Наставилося шорох і з'явилось
розслідування. З'ясувалося, що апарат у-
ряду Тадея Саблаха, якого потім було за-
суджено на 2 роки в'язниці.

ної відповідальності за споневірення 2.700
зл. Одночасно відповідала перед судом пошто-
вий урядовий Петро Моска, що солідарно з
наказником має заплатити споневірену суму.

— Арештування фальшивих монет. В Зезе-
ній пов. Скалат придержаво підполковника Герша
Вінбанди під закладом фальшивих монет і
срібних монет. Під час ревізії знайшли в нього
приклад до фальшивування грошей. Переслава-
ний у грималіському городському суді, при-
знався до вини, Арештовано теж його брата, що
підставив фальсифікати в об'їзді.

— Краса хроніка. 22-літній Софія Ротштайн
зі Скольного, яка терпіла на нервовий розлад,
кинула під поїзд, що наїждив зі Стрия. — Ван-
дери напад на трафіку Регіні Фіншман у Сам-
борі та арештували тріх тютюну і 5 золотих в
готівці — 3-літній Бульо Вайсберг впав до ба-
лі з кияткою і помер від попарення. — На за-
лізничному шляху Львів-Самбір наїждив тіло 21-
літньої Аннети Дулек з Косівця пов. Городок.
Не відомо, чи це самоубийство чи жертва неща-
сливого випадку. — В Космачі 12-літній син па-
влого Стан. Баркевича орудував рушницею так
нешвидко, що положив трупом свого 5-літнього
брата Ярослава, стрілилися йому в груди. —

купуємо тільки

На Ялинку
найкращий і найцінніший
дарунок це
комплект бібліотеки „ДІЛО“
20 томів вартости зол. 39.—
ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 25.—

	ціна повного роз.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАДЕННИЙ РАЙ — новелі	1.50
Софія Яблоновська: 3 КРАЇНИ ОПІО І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Орвієлі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Ом. Болізан: ЧАРОДІЯНА ШКИРА — повість	2.—
Василь Мамоніт: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.50
Ольга Кабилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.50
Югит Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЛІС ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Салькатори Фелікс: ЛЮБОВ ОПОВІТА БРЕ- ХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОН АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТНА НА БАГНІ — повість	1.50
Фелір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЯДУЩИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Левицький: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятых: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ“ — новелі	2.—
Фр. Алашова: 7 ЛІТ НА СОЛОВ'ЯХ — спо- мини засланця	1.20
Ілько Боршак: НАПОЛСОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів з ілюстраціями	2.50
Замовляти: „ДІЛО“ — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Почтова пересилка 30 сот.	
Хто замовить цілий комплект — не платити пересилки.	

Останні вісти.

ЧАНКАЙШЕК ВІДКИНУВ МИРОВОІ ПРОПО-
ЗИЦІЇ.

ГАНКОВ. З достовірного джерела повідом-
ляють, що німецький амбасадор закомунікував
маршалаві Чанкайшекові мирові японські про-
позиції. Чанкайшек негайно відкинув їх.

ПРИПИНИЛИ ЖИДІВСЬКІ ЧАСОПИСИ.

Авас повідомляє з Бухаресту, що руму-
нський уряд припинив кілька жидівських часо-
писів, які виходили в Ясах.

у „Фортуні Новій“

ВІДСТУП ЧЕРВОННИХ ЗПІД ТЕРУЕЛО.

Національні війська ввійшли до Теруело по-
внелені перемозі над червоними. Вчора в
году 17. задога Теруело вислали до Садманки
таку телеграму: „Ми в переможній Теруело, в
якому настав величезний ситуація“. Червоні
боються ще на кількох вулицях, але нагад
виступають у беззасті. Вісім увійшли до міста
ще рано, але поспішали з обложеними аж упо-
лудне.

ЗГОРІЛА СОВІТСЬКА АМБАСАДА.

З Нанкіну повідомляють, що згорів тем бу-
дівлю совітської амбасаді, якого ніхто не зай-
мав ще від тієї пори, як китайський уряд пере-
нісся до Ганков. Причини пожежі невідома.

ТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ КИТАЙЦІВ.

Сьогодні 1. н. м. вполудне група китайців в
20 людей обкинула японський в'їзд річними
гранатами. Чотирьох японських воїнів і 3 ки-
тайців-прохожих ранено. Одночасно терористи
розкидали листочки з написом „Смерть зради-
кам!“ (мовірно іде про китайців, які співпрацю-
ють з японцями). Цілу ділянку, в якій трапила-
ся ця подія, оточили поліцейні кордони. Полі-
ція переводить масові арешти.

— 8 смертних присудів. Міністерство справ.
дипломатії виготовило статистику смертних при-
судів у Польщі. Показується, що в 1937. р. ви-
конано 8 смертних присудів за кримінальні
злочини.

— Невже Марушечко замерз? Вже десять
днів триває облога на відомого бандита Мару-
шечка, що втік у лісі після нічної стріли з по-
ліцією на шосе під Радомом. Під час перестрілки
згинув тоді, як відомо, один селянин, власник
воза, з другого бандита Кашеяка поранено і
він перебуває тепер у шпиталю. Тому, що Ма-
рушечко пропав без сліду, здогадуються, що
він замерз у лісі і лежить під снігом. Втікаючи,
він лишив на возі свій плащ і не мав при собі
ніяких харчів, а тимчасом потиснули сильні мо-
рози. Майже неможливо, щоб Марушечко міг
утягти далі, бо район трьох повітів оточу-
ла поліція.

Даймо „Просвіті“ гідну матеріальну підтрим-
ку! Вона мусить рости й міцніти, бо Нація хо-
че й мусить жити та розвиватися.

— Нова судова справа ки. Радзівіла. В горо-
ському суді в Острівці закаржено ки. Мих. Ра-
дзівіла на основі ст. 282 к. з., що передбачує
кару за усунення з під ліжцями знайдених гро-
шевих предметів. Процес вквітється з іншою
важкою справою, коли знайдено в лісі зрубаних

Найбільша і тому
найдешевша україн-
ська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виноку і найкращому часі
теорії, брошури, в'їзди та відкати
інші друку. — Шлях думи нині.
адреса Львів, Ринок 10.

Ч. 2

Найбільше поширення свідчить
про високу якість паперців і тутон
„КАЛИНА“

дерево. Ки. Радзіва зголосив свого часу скаргу на коморника й екзекуцію знесено. Однак він риторично відкликався до другої інстанції, яка признала екзекуційну чинність важною. Колиж Радзіва продав дерево, Суд розглядатиме справу аж після повороту ки. Радзіва до Польщі.

— Проф. Фройд про виховання молоді. З приводу 81-ліття свого життя віденський проф. Фройд, відомий творець психоаналізу, виступив у гурті знайомих, учених і журналістів про мову, в якій скритикував нетолерантні настрої молоді. У школі учать багато цінностей, однак забувають про найважливіше: клятих річей, однак забувають про найважливіше: штуку співжиття з людьми. З кожним роком людство чисельно зростає, особливо по великих містах. Що крок маємо діло з людьми з різними інтелектуальним рівнем і різними расами і що крок бачимо погане виховання. Добре виховання повинно шанувати чужу індивідуальність. Особливо молоді зискана би на тім, якби за прикладом давніх часів слухала рад старших людей і користувалася їх досвідом. Сумно дивитися, як щораз більше розвивається тенденція пошанувати спірні справи силою п'ястука. Викликає це ворожі настрої та веде до конфліктів із зброєю в руці. На денному порядку війни і витрачається маса гроша та енергії непродуктивно на армії та зброєння. Спеціальну увагу повинен молодий чоловік присвятити доборі доброї товаришки життя. Бо родина є і все буде підставою моральності народу.

— Дім гніздом гадюк. В містечку Ляндсберг у Сх. Прусії викрили в пивниці одного дому гніздо гадюк. Усі гадюки числом 163 штук вбито.

ПАВЛИНА ЛЯНДАВ

склад шкла, порцеляни, ламп електр.
і нафтових

та вишкарбовані начиння на шлюби і забави

Львів, вул. Казимира Великого 17.

— Жахлива експлозія динаміту. З Мельбури повідомляють про трагічну подію під час поховання. Заблукана мисливська куля впала до магазину копальні вугля і спричинила експлозію 10 скриньок із динамітом. Від вибуху згинув одна жінка і хлопець. Вибухова сила була така велика, що відкинула тіло жінки в море, віддалене 80 метрів, а два поближкі доми завалилися, при чому 5 осіб тяжко потовклися.

— „Поліційний пес“ заборонений. На основі виданого на днях розпорядку в Німеччині не вільно вживати слова „поліційний пес“ для означення собак, уживаних у службі безпеки. Замість того введено термін „Шуцгунд“, значить пес служби безпеки.

— Совіти арештували письменника за політику. Совітський письменник Макаров написав повість „Міша Курбатов“, у якій представив у якому світлі внутрішнє життя в одній великій державній фабриці. Автор піддав різкій критиці адміністрацію і виконання п'ятилітки, нарікаючи на долю робітників у країні диктатури пролетаріату. ГПУ skonфіскувало цю книжку, а автора арештувало.

— Старшини чи шпигуни. Совітська влада видала розпорядок, що кожний старшина червоної армії мусить відбутися курс політичного шпигування. На тих курсах старшини мають ознайомитися докладно про політичну ситуацію в чужих державах, особливо сумежних в Росію. Оборонці революції мають розуміти небезпеку, яка грозить Росії від її антикомуністичних сусідів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Під нові роки.

Мій новорічний фейлетон у минулім році стрінувся з закидом, що я разом з „Греко-Католиком“ і „І. К. Ц.“ пропагую уніфікацію календарів. (Під уніфікацією календарів прошу не розуміти уніфікації „Календарів“! Бороні Боже! Тоді Галичина стратилаб одну з найбільших галузей своєї літератури!).

Цілий рік тримав я закид у кишені, щоби на другого 1. січня його витягнути і... написати знову новорічний фейлетон.

Шановні Читачі — ніде правди діти — всі ми в суботу, першого січня почали 1938. рік. Всім, хто має посаду виплатили в суботу місячну платню (трохи грішми, трохи бонами!), всім, хто має добру посаду виплатили і платню і новорічне, а хто має дуже добру посаду то ще й річну гратифікацію. Дві останні категорії стрічно в нас рідкі, але може десь і бувають — тому про них пишу.

В суботу люди стрічаються на дорозі чи в бюрі казали собі:

— Всього кращого в новім році!

І відповідали собі:

— Наш новий рік за два тижні!

Але за побажання дякували.

Бо з п'ятниці на суботу, в цілім світі, в 24 години загасли світла, гомоніли дзвони, вили сирени фабрик, трубили гудки пароходів, а менше чи більше грошевитий народ трубів що тільки заносило алкоголем — до кольонської води і денатурату включно.

Як-же не повірити, що в суботу почався новий рік: у календарі, в історії людства і в нашій мізерії?!

За два тижні прийде до нас симпатична наша знайома — Маланка, зараз за нею її хлопеш — Василь. За два тижні заспівають:

„Василь сіно косить,

Маланка їсти носить,

Го-го-го-го добре вино!“

За два тижні підуть по хатах старі і молоді з золотим зерном пшениці у кишені, з золотим словом на устах:

„Сійся, родися, жито-пшениця,

На щастя, на здоров'я,

На Новий Рік!“

І буде свято і буде відправа в церкві і буде якась дивна радість, тиха і лагідна, мов відблеск далекого сонця на стоках гір.

Але розмови підуть не новорічні:

— Хто спричинив смерть Левоневського. Сензаційні ревелюції про невдачу совітського летуна Левоневського приніс один чужинець, що приїхав із Москви. Левоневського мали арештувати перед його летом з Москви до Сан-Франциско під закидом зносин з агентами чужої держави. Крім того Левоневський видався Ежовові небезпечною людиною, бо був родом поляк (його брат служить у польській армії) і знав усі військові тайни та стратегічні летунські бази Совітів. Знаючи, що йому грозить, Левоневський просив Ежова, щоби дозволили йому добровільно вмерти смертю летуна, а не ганебною смертю „ворога народу“. Ежов згодився на це, під умовиною, що лет приготує механіки, яких призначить ГПУ. І Левоневський розпочав лет не знаючи, які дефекти міг мати літак. Знав тільки одно: літак скорше чи пізніше мусить упасти. Так згинув у підбитуванні околицях славний пілот, а разом з ним погинули теж його товариші, на яких теж падало підозріння, що є ворогами Сталіна.

— Політичне вбивство і самогубство. Як повідомляють з Парижа, наслідком суперечки на політичному підкладі еспанець Вікторіо Мартінец застрілив з револьвера генерального скарбника республіканського еспанського комітету в Парижі Вірхілія Пейаса, після чого відобраз собі життя.

— Ріжні вістки. З ріки Десна виловили рибу, ваги коло 80 кг., а в її внутрі знайшли ціле перся. кілька штук дробу і частину кінської ноги. Рибу передали до музею. — З Анголі (Африка) повідомляють, що в районі Майомбе відрили золотодобування.

— Як потрібно червоні, оплатитись Вам віддати велику кримінальну. Одна з найбільших в цій ділянці є загальноєвропейська крадіжка І. Шляер, Львів, Лейбонів 35, що продає гуртом і ароздріб. Там є найбільший анбір і найкраще, також стріпете там завжди найкращішу українську публіку. Самозрозуміло, що обслуга теж українська.

— Мені, знаєте, рік дуже добре зачався. Тому тиждень...

І на те нема ради.

— А мені зле. Тому півтора тижня...

На мою думку календарський новий рік не перешкадає церковному. Можна їх зовсім добре помістити в рамках нашої психіки і традиції.

Кожне наше велике свято має три дні: Великдень, Різдво... Чому Новий Рік не має мати два? Дотого і вигода величезна. Не повезе комусь по першій новім році — нехай має ще надію на другий за чотирнадцять днів. На випадок чого є змога себе піддурити, а ми-ж такі майстри в піддурюванні себе в різних справах!

— Ото вам трапилося! На сам новий рік! Ну-ну...

— На який новий рік? На першого січня! В мене, товаришу, новий рік на Новий Рік.

Або навпаки:

— Ви, чотирнадцятого, на сам Новий Рік, ахорували? Неприємне почуття, правда?!

— Чому?

— Бо на новий рік.

— Для мене, пане, новий рік почався як у цілім світі — першого січня!

І спокій!..

А тепер дещо з ворожбитства.

Мій приятель Л. Л. каже, що всі паристі роки були для нас, українців, завжди щасливі. Битва під Полтавою і ще кілька дат як виїмки тільки показують правило. Коли вірити в цю ворожбу, то 1938. рік буде для нас щасливий, на кожний випадок щасливіший від 1937. Коли-ж не вірити, то все таки надіятися можна.

Я раджу вірити і то вірити твердо.

Кажуть: віра без діл мертва єсть. Правда. Але й діла без віри не багато варті.

Тому: вірмо всі!

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ГРАФІНЯ ВЛАДИНОВ“.

Фільм з російської революції. Й дія починається в 1913. р. Англієць, що студіює російську мову та довгий час був уже у Петрограді, вертається туди як газетний кореспондент. За політичну статтю, ворожу до російського уряду йому кажуть негайно покинути Росію. Він в останній хвилині залишається, і приймаючи пропозицію одного англієця, щоб працювати в англійській контррозвідці. Вийшовши до революційних студентських гуртків, він попадає за участь в одному замаху між засуджених на Сибір. Його фальшивий російський паспорт наказує йому весь час грати ролю росіянина. З вибухом революції в 1917. р. як політичний засланиць він вертається до дому і тут стає підчас громадянської війни більшовицьким комісарем. На цьому становині він зустрічається з одною графинею — власницею великого маєтку, з якого проганяють більшовики всіх панів і де розстрілюють „буржуа“. Більшу частину фільму займає історія втечі того молодця з аристократкою, в якій він закохався. Сцени російської революції зображені дуже вірно, без дешевих ефектів, не так, як у популярних фільмах. Хоч уся фільм назаверх буцім-то кримінальна, вона має глибокий психологічний підклад і визначається справді поетичними оригінальними сценами. Чудова сцена прокиду графині в самотній палаті, звідки вся служба потікала в ніч більшовицького перевороту, сцена, як вона ховається в лісі, сцена божевільного начальника стації і сцени допиту більшовицьких комісарів. Марлена Дітріх дістала новий прегарний сценарій і відіграла свою ролю просто, майже без акторського мистецтва. Її партнер Донат — гідний її товариш.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні грошей!

М. С.
М. С.
М. Я.

Це початкові бунки тих товарів, які необхідно закупити до святкових страв і печива. Ось вони: масло, сир, молоко сметана, мід, яйця. Їх закупити треба тільки в Маслової, бо маєте певність дійсно повновартісного і гарантованого щодо якості товару.

На допомогу студентству.

Виваз дальших мерг

По 10 воз. алохки: Біленький Микола, Пацків-Виталий; Цибикова Катра, Валерія; Гривенська Іванна, Лео: д-р Федорич Іван, Вікторай; П. О. К. Рудик; Работова Молодша, Оліга; д-р Добротай, Лилия Долиш.

По 5 воз.: Будник Роман, Головичі; Вороненко Востай, Шайкин; Ферея Корей, Збія; Гарбаря „Астра“, Острій; д-р Пущар Микола, Городек; пн. Паламарук Роман, Городек; Дубинський Овн, Побуж; д-р Станіслав Френц, Поліна; о. В. Рудко, Озарна; о. Віктор Станіслав Співа, Яворі; читальня „Промітль“, Гусаків; Чернотинський Антій, Острі; д-р. Василь і Марія Янукович, Сиротинське Віжне; Ольшанська Паміла, Жовка; Парашук Дм., лікар, Городек; д-р Бакалук, Овн; д-р Горбоний Володимир, Поліна; Войдун Іван, Вороніш; д-р Каранович Ежен, Камінь; Бабикова Стефанія, Камінь; д-р Микола Тесор, Тернопіль; Котик Юліан (зі збірн), Парич; упряма д-р Стрибач; Уманська перела, Львів.

По 4 воз.: Пилипів Леонід, Яструбів; Кожельовська Стефанія, Перемішля; д-р Моспанк Антій (зі збірн на збірн), Ровніш.

По 3 воз.: Кузьмичий, Перемішля; д-р Савіцький Тимотій, Салат; читальня „Промітль“, Заліш; Саломея Юлія, Камінь; д-р Валурович Август, Салат; Книжковий Лев, Лежайськ; Гринь Греш (зі збірн на збірн), Вороніш; о. Петик Іван, Сам. Бр.; проф. Чубатий Роман, Нісво; Бандура Гринь, Вороніш.

По 2 воз.: Курець Іван, Салат; Пласак Володимир, Салат; Пасарова Овн, Копринич; Кузьмичий Стефан, Перемішля; Особа Петро, Лежайськ; Іван Пала, Рудик; Микола Степан, Усте Зелоні; Шимонета Паска, Турно; Туроння Михайло, Буськ; Печерська Михайла, Коломи; Майстер Фридерик, Печерська; Кася Василь, Вороніш; д-р Балах Олександр, Монастирська; Балабан Іван, Львів; Квасик Дмитро, Львів; о. Савіцький Антій, Лилия Яворіш; о. Галицький Стефан, Рудик; Костуровська Аполіна, Кутин; Костуровська Овн, Львів; М. Ковалевська, Салат.

По 1 воз.: М. Гринь, Нісво; Гушко Антій, Чорношів; Вал. Гринь Пала, Копринич; Валерій Мик., Львів; Леонид Стефан, Тернопіль; Тетяна Овн, Львів; Костуровська „Варошівська“, Рабинич; о. Костя Собор, Миколаїв; Чабішівська Михайла, Перемішля; Саломея Овн, Овн; Френц Микола, Подольськ; о. Чума Мирон, Копринич; Криштопанчик Львів, Гусаків; Леонид Стефан, Копринич; о. Котик Пала, Салат; Печерська Овн, Салат; Стефан „Промітль“, Ток; Михайло Гринь, Печерська; Савіцький Іван, Саломея; Шинка Іван, Зубова; Френц Овн, Жовка.

М-р Печерський Ясольд (зі збірн), Вороніш; 30 воз.: Пилипів Овн (зі збірн), Чортків 18.50 воз.; о. Дм. Галицький і д-р. Ст. Солов (зі збірн), Ров. Рудик 8.75 воз.; Антоній Антій (зі збірн), Горо. 2.50 воз.; д-р Романовський Городек, Микола 6 воз.; д-р Печерський Микола 4.10 воз.; о. Чума Петро (зі збірн в перел), Копринич 4.50 воз.; проф. Ковальський Талей, Копринич 1.50 воз.; Петик Стефан (зі збірн), Микола 2.50 воз.; о. Микола Рудик, Горо. 2.50 воз.; Савіцький Овн, Львів 2.50 воз.; чит. „Промітль“, Петерин 1.50 воз.; д-р П. Варинич, Львів 1.50 воз.; Роман Гринь, Ровніш 0.50 воз.; Шинка Тесор, Саломея 0.50 воз.

Разом 384.25 воз.

Всім П. Т. Жертовський склавши широкі подяку. За Академічне Виплатиство: о. д-р Іван Гринь, Львів, пн. ст. Юра 5.

Широко повитасмо Ювілейку „Промітль“ в 70-ті роковини її великої праці. Щедро зложив жести на „Дар Промітль“!

Дописи.

ГОРОДЕК.

Містерії з виборами до управи міста Городка. Найбільш актуальна в Городку під сучасну пору є справа виборів бурмистра міста. Після голосного самотубства одного з урядовців магістрату (якого причини широко коментувала польська преса), впертий заступник алохки на суму понад 100.000 воз., а-рештування та звільнення кількох урядовців магістрату привели зміни на отакошній бурмистрат. Тимчасово функції бурмистра виконує заступник. Українці мають у міській раді всього 4 радних (з того 1 москво-філ) на 14 польських і 6 жидівських. Тепер у зв'язку з виборами бурмистра актуально кандидатуру українця на посаду бурмистра. Бурмистрат не вибрано через розбиття голосів, а при виборах на посаду впертий двот кандидатів, поляка та українця, вийшов дав-ним 13-ма голосами проти 7-ох українців п. Михайло Пуцьковський. Вибір українця давшиком викликав страшенне обурення серед єврейства та їх прихильників, котрим участь українця в управі міста дуже не на руку. Отже швидко до старости виборний протест з до-маганим унеможливити вибори. В протесті підписалися всі, що вибори не були переведені формально, бо жор. не вжито регуляцію, що в часі виборів ви-нало виборчим картки до рук, що зовсім не покращу-ється в правдою і т. п. Аж дивно стало, коли подумати, що в цих неформальностях не заважали в часі ви-борів і помітили їх швидко тоді, як оголошено їх висхід. А протестним виборів був старий протест, радних суду Шибальський, було присутніх відомих українців правників, був і сам староста, також магістрат прав та його заступник. Характеристична також поведінка у-прави міста, яка до останньої хвилини скривала про-тест, кажучи українським радним, що давшиком затвер-джує староста. Цікаво, яке було рішення старости, що сам нагадав зад законним переведенням виборів? З цієї хвилини вибори, щоб не допустити українця до у-прави міста, виходить, що вони дуже бояться, щоб че-ска злочина не вступила в господарку городецького магістрату, що вже виробила собі „добру“ оцінку в ці-лому краю.

СТРИЙ.

Загальні Збори Взаємної Помочи Українського Вичитальня. У Стрию відбулися дня 12 грудня при участі 36 членів. Зі збору, що його зложив голова т-ва д-р Котик Володимир, довідалися ми, що товари-ство правильно розвивається і староста згуртувати все наше учительство, даючи йому фактичній порядку та шомістичній схильності й рефератами на них при-чиняється до улашнення важкої фінансової праці. Зі збору д-р. Кузьмичий, оверник т-ва, виконав, що Оружний Вичитальня має акадмічний допомогний фонд, з якого користа багато членів і всі свої зобов'язання як член супроти т-ва, так і т-во супроти членів ви-конує правильно. По доповіді дискусії на внесок д-р. Олександрівського уступатому виділові абсолют-но, а на внесок д-р. Вилицького уступатому виділові подяку і призначення на успішну працю. Через акла-мацію вибрали збори повністю той сам вибір, злучи йому повноваження на збори центрального т-ва у Львові.

Т-во „Міщанська Бесіда“ під головуством п. Оси-на Крайського вибачалося на чільне місце серед міщанських установ. Кожної неділі по Вечірній гуртує-ся в кімнатах т-ва багато членів, де вибір побач про цілі реферати. Дави з них, як і як. Бачає про зату опадності, проф. Лейшак на оспітій темп, д-р. Писка про М. Шалевана, проф. Валіцького про Лесю Українку, викладали значно зацікавлення і при-чиняється до поширення національної свідомості.

Було „Народного Дому“ на пенсіоні Лилия зацікавила всіх все міщанське громадянство Стрия. Про-свідання міщан хотіли поводити всі діли доброй волі. По дав дискусії зборили в міщанській читальні „Промітль“ повелик міщанський дискусії д-р. Гусаків, д-р. Катковський, м-р. Писка і д-р. Луженський, але оста-точно давати справу спільній платішному для обох івані всіх міщан не повелико. Остаточно вибрано ді-ловий комітет, до якого увійшли по два представники міщан і урядовців міщанства, однак і ті 10 осіб не мо-жуть діяти до озлодженного діляння, так, що трапи-лися розчарування міщанська волі зусилля обертати нічого. Можливо асж такі в Стрию найшовся тоск, що спокій особам зм'я би згуртувати ті вистороні від-повісно на Львів?

Загальні збори читальні „Промітль“ на Ланах відбулися 28 грудня. Треба призначити, що хот на Ла-нах воли відомих доміти і всі товариства муча-лися в своїй хвилині Вечірнього Дому, то читальня „Про-мітль“ останніми часами вступила правильний розви-ток гурту читальню молоді, яка дав заохоту, що на-ступить ерамі час і на Ланах. На зборі молоді і всі членів одночасно улашники дозволити всіх зусиль і не тільки зм'я згуртувати плати, розширювати й між членів і з той спокій заохотувати реальну працю над злиттям на Ланах Нар. Дому, да всі україн-ські установи майже би припинили. По довгій ді-ловій нараді збори вибір у тім самим складі, що миналого року з п. Волостом як головою.

Вистава „Ой видно село“ відбулась заходами читальні „Промітль“ на Заручах 26, грудня у Врат-ськч Домі на Ланах. Маленьке передмістя — при-сілок Стрия — зазвичай праці місцевих сільських міщан (абс. торг. шкоти п. Волост, Заручі Дмитро і кіль-кох ч молоді) показує, що при добрій волі можна на-а-ти у найменшій хаті вести хосенну працю. Вистава минала гарно, згуртувала добру молодь передмістя Лили і стала заохотою до дальшої просвітної праці. Слід би тільки громадистам Стрия зацікавитися біль-ше працею читальні на Заручах і поможти їй в до-відній рефератами до дальшої успішної праці.

СТАНІСЛАВІВ.

З відчитової сесії. Заходом Філі „С. У.“ відбува-лися сесії у селі „Нар. Торговий“ відчит проф. д-ра А. Кляшницького на тему „Науковий погляд на укра-їнську націю“. У південному й основному рефераті по-дав президент дотеперішній погляд на українську на-цію таких людей, як Кушні, Костомарів, Драгоманів, Липинський та Ярема. Погляди тих знаменитих украї-нських учених д-р Кляшницький піддав критичній ана-лізі, протиставляючи їм свій погляд на українську на-цію. Президент спірався на „сторій, письменстві та устній словесності. Нація це — по словам д-ра Кля-шницького — ірраціональна спільнота. Українську на-цію старактеризував президент такими поняттями, як односторонність, ліпирельність, пошана авторитету, розуміння Бога як Батька, культ краси. Нинішній час уважав д-р Кляшницький переходовим, для украї-нської нації чужим. Тема відчиту півна й актуальна, але — як на один раз — за широта, тому багато ду-мок кишло фрагментарно. Школа тех, що по рефе-раті не було дискусії, бо напевно вона булаб дава ба-гато півних думок. Адже не всі слухачі погоджували-ся з аргументами д-ра Кляшницького. Публики, як на Станіславів, досить, коло сто осіб.

З життя Книжничого-Гринь. В середу 22 грудня Ма-рійський Дружине у Станіславів-Грині улаштували в селі чит. „Промітль“ святкову акадмію в честь Несо-розного Вечірнього Промітль Дня Марії, Печерницького Марійського Дружини. 8 послонних точок богатої про-грами найкраще видала точка четверта: Микола „За-своєм патріш“ — оркестра Мар. Дружини муж мо-лоді. Ціле свято лишило прегарне враження й було до-казом, що українське громадянство розуміє вагу релі-гійного виховання, зобов'язуючи селю „Промітль“ по береги.

Б. Л.

НОВА КНИЖКА!

НОВА КНИЖКА!

ЮРІЙ МОСАЧ

Ч А Д

повість.

НАКЛАДОМ В 401 СПІЛКИ „ДІЛО“.

Яку наші точні переддруківники дістануть у найближ-чих днях.

Спорт.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 5:3 (2:0, 3:1, 1:2).

Молоді гасікарі України зробили останні приє-му виступу оспитуючи висхід 3:5 з Лехією. Адак Лехія зазвичай одна з найсильніших, тепер зміють ти-ки відбавляти, повеноту миналої нації миста о-крути Чортків 4:0. Напереві обеселення каваля епо-ватися висопоніформей програмої наших молодців і мо-лодотисованих змагунів. Так тем і заохотилося по ріш-ній терпії на міжнародну програму. Оба напарі Україна виклали дуже мало агресивності і дов-жуже різко клавалося й перерити оборону Лехії. За-те в третій терпії, при стані 0:4, наша дружина мина-вдрозилася. Оба напарі, зокрема другий напарі, пристаркуватим грачам Лехії темпо і змивали виско-пану агресивність. На висхід не треба було довго жи-ти, Україна зловула першій ворота зі стрілу Марини-Третьє терпії — це безсильнішим перемата Укра-їни, яка випала Лехії під свої ворота. В тому часі Лехія обмужується тільки до привабливих вишід. Я-ли на випадок при тій мету зі Серетієм, то зміють наша дружина зможа була тоск пресувати з Лехі-єю, яку висопінали, селаді й кобелетні вступу У-країни оспити спителітими.

Ворога для нашої дружини зловула: Лехія, Д-лехіський і Малишів.

УКРАЇНА — ЧОРНІ
ПОГОНІ — ЛЕХІЯ.

Галицький турнір атлантичних дружин відбудеться в лютому 2 п. м. на льодовику Погоні при вул. Шимонівичів. Початок турніру в год. 7. веч.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Боксерський матч обох дружин відбудеться в неділю 2 п. м. у Спортивній Галі при вул. Валової. Початок у год. 7. вечором.

Нові книжки й журнали.

НАША КУЛЬТУРА, науково-літературний місяч. н.к. Р. III, ч. 11. Зміст 11 (31) книжок „Нашої Культури“ такий: Проф. д-р Я. Гердінський: Повість у Радянській Україні. — Проф. Д. Ковалі: Духове обличчя Ольги Кобилянської. — Проф. д-р В. Гриняк: Маркіян Шашкевич на основі власних листів. Осторнці „Русалки Дністрової“. — Проф. д-р К. Студинський: Остап Нижанківський у моїх спогадах. VII. Три поетичні концерти хору Остапа в р. 1886. — Проф. д-р В. Лиско:

Занепад музичного мистецтва в Галичині за 1880-ті роки. — П. Дюпю. В. Батимович: Війна й культура відомості. — Д-р Д. Олянич: Метелики в виданні 1780-го року (зі знімком). — Д-р Д. Олянич: Палео-вістичні примування українців. — Д-р В. Король-Старий: Анна Регіна. — Проф. д-р І. Огієнко: В чеського мовознавства. — Репетит й огляди: І. Огієнко: „Петро Петрович“, повість В. Гриняка-Допського. Ол. Чернова: „Венет і славянство“ д-ра В. Цейхана. — Хроніка українського наукового й культурно-освітнього життя.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

За оголошення редакції не відповідає.

Шкіряні каганці

ремінні для пояс в найкращій гатунку, кожні величини по 1.40 гривні по 30 сот. гарні по 1.50 — продає Робітник Ринарська-Галицька Н. Б. А. Р. Е. Р. Львів, Савотська 2, побіч фірми „Сад-малдра“.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 2. I. год. 12. вв. „Ізоль і Фран-ко“ казка для дітей; год. 3.30 „Світ“; год. 7.30 „Світ“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

Театр Річності:

Неділя 2. I. год. 3.30 „В перфумерії“; год. 7.30 „В перфумерії“.

КОПЕРНИК: „Князь і прохак“.

МАРИНКА: „Дибук“.

МЕТРО: „Матура“.

МІРАЖ: „Пісня засуджених“.

МУЗЯ: „Фікер ч. 18“.

ПАКО: „Пасажирка залізом“ (Шерлі Темплі).

ПАЛІС: „Князь Іоан“ із Соною Рені.

РАЙ: „Трійка гідля“.

РІЯЛІТІ: „Лелашо“ з Лан. Дарі.

СВІТ: „Вірша ріка“, „Покольне про-валли“.

СТИЛЕВ: „Князь“ та ревія „Мед-ллія з мігдалами“.

ТОН: „Пісня золотого“.

УТІХА: „Валуєць“ з Димієм і ревія.

ХІМЕРА: „Весела з'їла“ з Д. Дарі і колірні долатки „Весела Ванда“.

ФОТОПЛАСТИКОН: (пл. Марієвська 8).

„Світлова вистава, II. частина“ і Парик.

ФОТОПЛАСТИКОН „Святослав“ (Пасаж Гавсманна ч. 7):

II. частина „Вистава в Парині“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 2. січня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт; 15.30 Ве-села веселля; 20.00 Концерт 3-х оркестрів; ВІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУ-ДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк.; 15.45 Сольо на скр. і флет; 18.30 19.00 Циг. му-зика; 21.45 22.00 Орк. концерт; ВІДЕНЬ 15.40 Квартет; 18.10 Веселі альпійські мелодії; 21.45 Рокита сопр.; ДАЙТШ-ЛІАНДЕНДЕР 14.00 Казка для дітей; 15.00 Шведські нар. пісні; 15.30 Дути орк.; 17.30 Новорічні пісні; 18.00 Гарні мелодії; 22.30 Танок і розвага; КОПІ-ЦІ 18.00 Грещак-Донський „Святій Ве-чір“ візир. ученики учит. семінарії; реж. Мик. Аркас; МІЛАН 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт; 19.47 Вес. авд.; 21.00 22.00 Комедія Гольдони; скрипка; МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 12.25 15.30 Розр. концерт; 17.35 18.00 Нім. авд.; П-сіні з супр. гітари; 22.35 Танк. музика; РАДІО ПАРИ 18.00 19.00 Симф. концерт; 20.30 Давні пісеньки; 21.15 Пісенькар Пер Доріан перел. мікрофоном; 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.00 „Ізоль і Гануся“ оп. Гумпер-дінка; „Лебедина озеро“ Чайковського; СОФІЯ 19.30 Вок. концерт.

Понеділок, 3. січня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Вок. гомін; 20.00 Нар. музика; ВІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 О. пера; БУДАПЕШТ 13.30 Військ. орк.; 20.00 21.00 „Малфран“ поема Байрона в муз.; 21.45 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 17.30 Вок. 19.25 20.00 3 австр. опер. орк.; Сопр. сопр.; ДАЙТШЛІАНДЕН-ДЕР 18.20 Форт. 21.15 Камер. музика; КОПІЦІ 14.00 18.45 Вок.; МІЛАН 17.15 Сольо на арфі; 20.30 22.15 Розр. му-зика; 21.00 Вок. інстр. концерт; ПРАГА 16.55 Форт. твори; 18.10 Пісні Коварова-ва; 20.30 Кіттилі нар. мелодії; 20.55 21.00 Орк. концерт (симф. поєми Дюма-ка); РАДІО ПАРИ 21.15 Пісні; 21.30 22.00 23.00 „Сольо“ оп. Гана; РИМ 20.30 Розр. музика; 21.00 Вок. інстр. концерт; орк. сопр. тенор.

Вівторок, 4. січня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика; 19.45 Вок. гомін; 20.00 21.00 Концерт; форт.; БУ-ДАПЕШТ 12.05 Циг. музика; 18.30 Вок. концерт; 18.50 19.00 20.00 „Гіль Вака“ оп. Гуски; 21.35 22.00 Концерт тріо; ВІ-ДЕНЬ 15.15 Для дітей; 17.35 Геллі Шмідт сопран; 19.40 20.00 Веселі мелодії; орк.; Вок. сопр.; 22.30 Марші, дуга орк.; ДАЙТШЛІАНДЕНДЕР 18.00 Гріфони твоїх бачити; форт.; ДРОЙТІВ 20.45 21.00 „Гейша“ оп. Джонса; КОПІЦІ 18.00 Веселі мелодії; 19.00 Мелодії; 20.00 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка; МІЛАН 17.15 Форт. 21.00 „Форт. зі „Мелодії“; орк.; Шведські 21.40 22.00 Концерт; орк.; ПРАГА 17.30 Укр. 18.10 Нім. авд.; Дути та пісн. 19.30 Гр. моп. х. нар. пісеньки; 21.30 Квінтет; 21.50 Сопр. РАДІО ПАРИ 21.15 Форт. сопран; 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка.

Неділя, 2. січня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт; 15.30 Ве-села веселля; 20.00 21.00 Концерт 3-х оркестрів; ВІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУ-ДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк.; 15.45 Сольо на скр. і флет; 18.30 19.00 Циг. му-зика; 21.45 22.00 Орк. концерт; ВІДЕНЬ 15.40 Квартет; 18.10 Веселі альпійські мелодії; 21.45 Рокита сопр.; ДАЙТШ-ЛІАНДЕНДЕР 14.00 Казка для дітей; 15.00 Шведські нар. пісні; 15.30 Дути орк.; 17.30 Новорічні пісні; 18.00 Гарні мелодії; 22.30 Танок і розвага; КОПІ-ЦІ 18.00 Грещак-Донський „Святій Ве-чір“ візир. ученики учит. семінарії; реж. Мик. Аркас; МІЛАН 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт; 19.47 Вес. авд.; 21.00 22.00 Комедія Гольдони; скрипка; МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 12.25 15.30 Розр. концерт; 17.35 18.00 Нім. авд.; П-сіні з супр. гітари; 22.35 Танк. музика; РАДІО ПАРИ 18.00 19.00 Симф. концерт; 20.30 Давні пісеньки; 21.15 Пісенькар Пер Доріан перел. мікрофоном; 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.00 „Ізоль і Гануся“ оп. Гумпер-дінка; „Лебедина озеро“ Чайковського; СОФІЯ 19.30 Вок. концерт.

Понеділок, 3. січня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Вок. гомін; 20.00 Нар. музика; ВІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 О. пера; БУДАПЕШТ 13.30 Військ. орк.; 20.00 21.00 „Малфран“ поема Байрона в муз.; 21.45 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 17.30 Вок. 19.25 20.00 3 австр. опер. орк.; Сопр. сопр.; ДАЙТШЛІАНДЕН-ДЕР 18.20 Форт. 21.15 Камер. музика; КОПІЦІ 14.00 18.45 Вок.; МІЛАН 17.15 Сольо на арфі; 20.30 22.15 Розр. му-зика; 21.00 Вок. інстр. концерт; ПРАГА 16.55 Форт. твори; 18.10 Пісні Коварова-ва; 20.30 Кіттилі нар. мелодії; 20.55 21.00 Орк. концерт (симф. поєми Дюма-ка); РАДІО ПАРИ 21.15 Пісні; 21.30 22.00 23.00 „Сольо“ оп. Гана; РИМ 20.30 Розр. музика; 21.00 Вок. інстр. концерт; орк. сопр. тенор.

Вівторок, 4. січня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика; 19.45 Вок. гомін; 20.00 21.00 Концерт; форт.; БУ-ДАПЕШТ 12.05 Циг. музика; 18.30 Вок. концерт; 18.50 19.00 20.00 „Гіль Вака“ оп. Гуски; 21.35 22.00 Концерт тріо; ВІ-ДЕНЬ 15.15 Для дітей; 17.35 Геллі Шмідт сопран; 19.40 20.00 Веселі мелодії; орк.; Вок. сопр.; 22.30 Марші, дуга орк.; ДАЙТШЛІАНДЕНДЕР 18.00 Гріфони твоїх бачити; форт.; ДРОЙТІВ 20.45 21.00 „Гейша“ оп. Джонса; КОПІЦІ 18.00 Веселі мелодії; 19.00 Мелодії; 20.00 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка; МІЛАН 17.15 Форт. 21.00 „Форт. зі „Мелодії“; орк.; Шведські 21.40 22.00 Концерт; орк.; ПРАГА 17.30 Укр. 18.10 Нім. авд.; Дути та пісн. 19.30 Гр. моп. х. нар. пісеньки; 21.30 Квінтет; 21.50 Сопр. РАДІО ПАРИ 21.15 Форт. сопран; 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка.

Неділя, 2. січня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт; 15.30 Ве-села веселля; 20.00 21.00 Концерт 3-х оркестрів; ВІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУ-ДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк.; 15.45 Сольо на скр. і флет; 18.30 19.00 Циг. му-зика; 21.45 22.00 Орк. концерт; ВІДЕНЬ 15.40 Квартет; 18.10 Веселі альпійські мелодії; 21.45 Рокита сопр.; ДАЙТШ-ЛІАНДЕНДЕР 14.00 Казка для дітей; 15.00 Шведські нар. пісні; 15.30 Дути орк.; 17.30 Новорічні пісні; 18.00 Гарні мелодії; 22.30 Танок і розвага; КОПІ-ЦІ 18.00 Грещак-Донський „Святій Ве-чір“ візир. ученики учит. семінарії; реж. Мик. Аркас; МІЛАН 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт; 19.47 Вес. авд.; 21.00 22.00 Комедія Гольдони; скрипка; МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 12.25 15.30 Розр. концерт; 17.35 18.00 Нім. авд.; П-сіні з супр. гітари; 22.35 Танк. музика; РАДІО ПАРИ 18.00 19.00 Симф. концерт; 20.30 Давні пісеньки; 21.15 Пісенькар Пер Доріан перел. мікрофоном; 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.00 „Ізоль і Гануся“ оп. Гумпер-дінка; „Лебедина озеро“ Чайковського; СОФІЯ 19.30 Вок. концерт.

Понеділок, 3. січня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Вок. гомін; 20.00 Нар. музика; ВІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 О. пера; БУДАПЕШТ 13.30 Військ. орк.; 20.00 21.00 „Малфран“ поема Байрона в муз.; 21.45 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 17.30 Вок. 19.25 20.00 3 австр. опер. орк.; Сопр. сопр.; ДАЙТШЛІАНДЕН-ДЕР 18.20 Форт. 21.15 Камер. музика; КОПІЦІ 14.00 18.45 Вок.; МІЛАН 17.15 Сольо на арфі; 20.30 22.15 Розр. му-зика; 21.00 Вок. інстр. концерт; ПРАГА 16.55 Форт. твори; 18.10 Пісні Коварова-ва; 20.30 Кіттилі нар. мелодії; 20.55 21.00 Орк. концерт (симф. поєми Дюма-ка); РАДІО ПАРИ 21.15 Пісні; 21.30 22.00 23.00 „Сольо“ оп. Гана; РИМ 20.30 Розр. музика; 21.00 Вок. інстр. концерт; орк. сопр. тенор.

Вівторок, 4. січня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика; 19.45 Вок. гомін; 20.00 21.00 Концерт; форт.; БУ-ДАПЕШТ 12.05 Циг. музика; 18.30 Вок. концерт; 18.50 19.00 20.00 „Гіль Вака“ оп. Гуски; 21.35 22.00 Концерт тріо; ВІ-ДЕНЬ 15.15 Для дітей; 17.35 Геллі Шмідт сопран; 19.40 20.00 Веселі мелодії; орк.; Вок. сопр.; 22.30 Марші, дуга орк.; ДАЙТШЛІАНДЕНДЕР 18.00 Гріфони твоїх бачити; форт.; ДРОЙТІВ 20.45 21.00 „Гейша“ оп. Джонса; КОПІЦІ 18.00 Веселі мелодії; 19.00 Мелодії; 20.00 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка; МІЛАН 17.15 Форт. 21.00 „Форт. зі „Мелодії“; орк.; Шведські 21.40 22.00 Концерт; орк.; ПРАГА 17.30 Укр. 18.10 Нім. авд.; Дути та пісн. 19.30 Гр. моп. х. нар. пісеньки; 21.30 Квінтет; 21.50 Сопр. РАДІО ПАРИ 21.15 Форт. сопран; 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка.

Неділя, 2. січня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт; 15.30 Ве-села веселля; 20.00 21.00 Концерт 3-х оркестрів; ВІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУ-ДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк.; 15.45 Сольо на скр. і флет; 18.30 19.00 Циг. му-зика; 21.45 22.00 Орк. концерт; ВІДЕНЬ 15.40 Квартет; 18.10 Веселі альпійські мелодії; 21.45 Рокита сопр.; ДАЙТШ-ЛІАНДЕНДЕР 14.00 Казка для дітей; 15.00 Шведські нар. пісні; 15.30 Дути орк.; 17.30 Новорічні пісні; 18.00 Гарні мелодії; 22.30 Танок і розвага; КОПІ-ЦІ 18.00 Грещак-Донський „Святій Ве-чір“ візир. ученики учит. семінарії; реж. Мик. Аркас; МІЛАН 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт; 19.47 Вес. авд.; 21.00 22.00 Комедія Гольдони; скрипка; МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 12.25 15.30 Розр. концерт; 17.35 18.00 Нім. авд.; П-сіні з супр. гітари; 22.35 Танк. музика; РАДІО ПАРИ 18.00 19.00 Симф. концерт; 20.30 Давні пісеньки; 21.15 Пісенькар Пер Доріан перел. мікрофоном; 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.00 „Ізоль і Гануся“ оп. Гумпер-дінка; „Лебедина озеро“ Чайковського; СОФІЯ 19.30 Вок. концерт.

Понеділок, 3. січня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Вок. гомін; 20.00 Нар. музика; ВІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 О. пера; БУДАПЕШТ 13.30 Військ. орк.; 20.00 21.00 „Малфран“ поема Байрона в муз.; 21.45 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 17.30 Вок. 19.25 20.00 3 австр. опер. орк.; Сопр. сопр.; ДАЙТШЛІАНДЕН-ДЕР 18.20 Форт. 21.15 Камер. музика; КОПІЦІ 14.00 18.45 Вок.; МІЛАН 17.15 Сольо на арфі; 20.30 22.15 Розр. му-зика; 21.00 Вок. інстр. концерт; ПРАГА 16.55 Форт. твори; 18.10 Пісні Коварова-ва; 20.30 Кіттилі нар. мелодії; 20.55 21.00 Орк. концерт (симф. поєми Дюма-ка); РАДІО ПАРИ 21.15 Пісні; 21.30 22.00 23.00 „Сольо“ оп. Гана; РИМ 20.30 Розр. музика; 21.00 Вок. інстр. концерт; орк. сопр. тенор.

Вівторок, 4. січня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика; 19.45 Вок. гомін; 20.00 21.00 Концерт; форт.; БУ-ДАПЕШТ 12.05 Циг. музика; 18.30 Вок. концерт; 18.50 19.00 20.00 „Гіль Вака“ оп. Гуски; 21.35 22.00 Концерт тріо; ВІ-ДЕНЬ 15.15 Для дітей; 17.35 Геллі Шмідт сопран; 19.40 20.00 Веселі мелодії; орк.; Вок. сопр.; 22.30 Марші, дуга орк.; ДАЙТШЛІАНДЕНДЕР 18.00 Гріфони твоїх бачити; форт.; ДРОЙТІВ 20.45 21.00 „Гейша“ оп. Джонса; КОПІЦІ 18.00 Веселі мелодії; 19.00 Мелодії; 20.00 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка; МІЛАН 17.15 Форт. 21.00 „Форт. зі „Мелодії“; орк.; Шведські 21.40 22.00 Концерт; орк.; ПРАГА 17.30 Укр. 18.10 Нім. авд.; Дути та пісн. 19.30 Гр. моп. х. нар. пісеньки; 21.30 Квінтет; 21.50 Сопр. РАДІО ПАРИ 21.15 Форт. сопран; 21.00 22.00 23.00 „Федора“ оп. Дюма-ка.

Неділя, 2. січня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт; 15.30 Ве-села веселля; 20.00 21.00 Концерт 3-х оркестрів; ВІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУ-ДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орк.; 15.45 Сольо на скр. і флет; 18.30 19.00 Циг. му-зика; 21.45 22.00 Орк. концерт; ВІДЕНЬ 15.40 Квартет; 18.10 Веселі альпійські мелодії; 21.45 Рокита сопр.; ДАЙТШ-ЛІАНДЕНДЕР 14.00 Казка для дітей; 15.00 Шведські нар. пісні; 15.30 Дути орк.; 17.30 Новорічні пісні; 18.00 Гарні мелодії; 22.30 Танок і розвага; КОПІ-ЦІ 18.00 Грещак-Донський „Святій Ве-чір“ візир. ученики учит. семінарії; реж. Мик. Аркас; МІЛАН 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт; 19.47 Вес. авд.; 21.00 22.00 Комедія Гольдони; скрипка; МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 12.25 15.30 Розр. концерт; 17.35 18.00 Нім. авд.; П-сіні з супр. гітари; 22.35 Танк. музика; РАДІО ПАРИ 18.00 19.00 Симф. концерт; 20.30 Давні пісеньки; 21.15 Пісенькар Пер Доріан перел. мікрофоном; 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.00 18.00 19.00 „Ізоль і Гануся“ оп. Гумпер-дінка; „Лебедина озеро“ Чайковського; СОФІЯ 19.30 Вок. концерт.

Понеділок, 3. січня 1938.

БЕРЛІН 19.45 Вок. г

